Nr. 133 (15.212). Lwów, środa 14. czerwca 1939. Rok LX.
Ч. 133 (15.212). Львів, середа 14. червня 1939. Рік LX.
Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А Б

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246 11
Телефон Адміністрації 225 41
Телефон Друкарні 225 26
Адреса для телеґр.: Діло Львів
Конто П. К. О. Львів 504.060
„ Банку Чеських Легій Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч.,
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Новий німецько-польський інцидент у Ґданську.

АРЕШТУВАННЯ ПОЛЬСЬКОГО МИТНОГО ІНСПЕКТОРА. — ЕНЕРГІЙНА АКЦІЯ ГЕНЕРАЛЬНОГО КОМІСАРЯ ПОЛЬЩІ У ҐДАНСЬКУ.

ҐДАНСЬК, ПАТ. У ночі з 9. на 10. ц. м. загинув у Ґданську польський митний інспектор Ліпінський. Президія поліції, до якої звернувся інспекторат мит за інформаціями у справі Ліпінського заявила, що Ліпінський арештований. На питання яка причина арештування — президія поліції відмовилась дати вияснення; опісля заявила, що Ліпінський перебуває у слідчім арешті нібито під замітом пиянства.

В понеділок 12. ц. м. оголосили у Ґданську, що Ліпінського арештувала влада Ґданська під замітом наміру схопити 2-ох членів націонал-соціялістичної формації С. А. Це вияснення треба уважати неповажним, бож годі подумати собі, щоб Ліпінський міг у середмістю Ґданська, де його арештували, схопити двох членів гітлерівської партії і відвезти їх до Польщі.

Генеральний комісар Польщі повів енергійну акцію перед сенатом вільного міста Ґданська у справі Ліпінського.

—o—

Мін. Галіфакс про переговори з СССР і Ґданськ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Палата льордів закінчила в понеділок 12. ц. м. дискусію над закордонною політикою. По багатьох промовцях забрав слово мін. Галіфакс, щоб в імені уряду замкнути дискусію. На вступі міністр торкнувся справи ріжноманітнього пояснювання його заяви з минулого четверга. Свою заяву склав у четвер тому, що опозиція вже давно вибрала цей день на дискусію над закордонною політикою. Не домагався, щоб відложити цю дискусію тому, бо ніколь не є ні за швидко ні за пізно говорити правду. Згадуючи про пропаганду міністр підкреслив, що не слід скривати фактів і треба виголошувати обективні вісти. Якщо в ріжних частинах світа буде відомо, що інформації чи то радієві чи якінебудь інші з В. Британії будуть правдиві, їх вплив буде тим більший в багатьох осередках.

Торкнувшись переговорів Англії з СССР, міністр відмовився від засадничої дискусії на цю тему. Підкреслив лише, що ці переговори ведуться знову у Москві, куди виїхав Стренг. Тому булоб недоцільним розводитись в теперішній стадії над дальшими подробицями справ, що є темою розмов. Чи нам це приємне чи ні, заявив міністр, мусимо згодитися з тим, що цього року живемо під знаком політики сили. Справа, що до якої мусимо рішитись полягає на тому, щоб устійнити які це цілі, до яких ми готові застосувати силу так довго, доки сила є арбітром: чи маємо вжити сили для збереження справедливости і ладу, від яких залежить людство, чи з метою їх знищення. Якщо не можемо дозволити на те, щоб справедливість і лад пропали з цього світа, безсумніву мусимо бути приготовані, щоб силі протиставити силу.

На тему Ґданська міністр заявив осьщо: Складна суть ґданської справи вимагає найбільшої терпеливости і стриманости, щоб запобігти найбільш вагітним і небезпечним наслідкам. Здається мені, що нічого кращого не можна зробити, як підкреслити становище анґлійського уряду, що його своєчасно зясував прем. Чемберлен.

Опісля мін. Галіфакс обговорив положення на Далекому Сході. Підкреслив, що В. Британія не ставиться байдуже до боротьби між Японією та Китаєм. Поголоски будьтоби британський уряд задумував відкликати свої війська з Шанґаю зовсім неправдиві. Командант британської фльоти на китайських водах має повновласти пересувати воєнні кораблі з місця на місце відповідно до потреб хвилини. Британський уряд не згодиться на арґументи японських військових кол у справі обмеження британських прав та інтересів, зокрема на тих просторах, де воєнні операції закінчились. Британський уряд не думає признавати односторонних змін у міжнародніх договорах на Дал. Сході. Британський амбасадор дістав інструкції, щоб зложити японському міністерстві закордонних справ протест з застереженням усіх прав до відшкодування, якщо будуть вияснені факти у справі смерти британського громадянина Сінклера та схоплення військового аташе.

Вкінці підкреслив, що його заява з минулого четверга не означає зміни у британській політиці. Вона спонукала, щоб британське громадянство і закордонні громадянства освідомили собі повагу теперішнього положення. Теперішня хвилина не надається до міркувань у справі віднови міжнародного ладу в рямцях Ліґи Націй. Британська політика нікому не погрожує і не має скритих намірів. Одначе ті, які вживають сили, зустрінуться зі силою. Дух народу британських островів є нині куди сильніший ніж був у 1914 р. В. Британія не застосує ніодного зі своїх зобовязань, якщо напасник не вживе сили; якщо не буде спроби ні наміру застосувати силу тоді В. Британія вживе цілого свого впливу, щоб довести до справедливої розвязки шляхом переговорів.

Прем. Чемберлен про нову міжнар. конференцію.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Прем. Чемберлен відповів у палаті громад на питання звернене до нього на тему можливости скликання світової конференції для розвязки актуальних міжнародніх проблем ось-що: На думку англійського уряду світова конференція малаб успіх тоді, якби до неї поставились з загальним довірям. До того всі уряди, які взялиб в ній участь хотіли б позміняти і виконали б свої зобовязання, затягнені на конференції. Англійський уряд доложить усіх зусиль, щоб ширити духа довіря, що може запанувати лише тоді, якщо інші уряди робитимуть подібні зусилля.

Мін. Галіфакс поїде до Анкари?

СТАМБУЛ, ПАТ. Турецька військова місія приїхала вже до Льондону, де радитиме з англійським ґенеральним штабом. Місія працюватиме мабуть цілий місяць. Стамбульський часопис „Сон Поста" пише, що до святочного підписання англійсько-турецького договору дійде щойно в липні ц. р. Згаданий часопис здогадується, що договір підпишуть в Анкарі, куди приїде з цієї нагоди британський міністер закордонних справ Галіфакс.

Скандинавські держави проти санкцій Ліґи Націй.

СТОКГОЛЬМ, ПАТ. Норвежський щоденник в Осльо „Тіденс Теґн" накликує у вступній статті до нової збірної акції держав, які підписали конвенцію в Осльо, щоб довести до скреслення ст. 16 з договору про Ліґу Націй. Якщоб не вдалось осягнути бажаної зміни, держави бльоку Осльо повинні — пише згаданий щоденник — виступити з Ліґи Націй. Той щоденник накликує норвезького міністра закордонних справ, щоб виявив ініціятиву в цій справі і скликав до Осльо нараду згаданих держав у справі відповідних рішень.

З Копенгаґи повідомляють, що данський міністр закордонних справ Мунх висловився рішуче в інтерву для преси проти санкцій кажучи, що вони суперечать з невтральною політикою північних держав.

Політичні жести у справі замирення з Хорватами.

БІЛГОРОД, ПАТ. У Ліґні відбувся процес проти 27-ох хорватських селян за заворушення на політичному тлі в 1935 і 1936 рр. Розправа тревала 15 днів. Суд переслухав 146 свідків і по розправі оголосив присуд, на основі якого увільнив усіх підсудних від вини і кари. З вязниці в Леопольґляві вийшло на волю по 7-літним побуті у вязниці два хорвати П. Чачіч і Ст. Мальбаша, яких суд засудив за політичні проступки на досмертну вязницю. Оба потягнення мають політичну вимову у звязку з угодовою політикою уряду прем. Цветковича супроти хорватів.

За турецько-єгипетську співпрацю на Середземнім морі.

СТАМБУЛ, ПАТ. Дня 17. ц. м. приїде до Туреччини міністр закордонних справ Абдуль-... у гостину до анкарського уряду. Єгипетський міністр переведе у столиці Туреччини розмову на тему турецько-єгипетської співпраці на Середземнім морі. Слід зазначити, що ця співпраця випливає з англійсько-турецького договору.

Чи св. Юр проти УНДО?

Львів, 12. червня 1939.

Питання, зазначене у наголовку, звучить для кожного українця цілком диковинно. Воно теж вийняте з польської преси, яка завжди відкриває на українському терені речі, про які самі українці зеленого поняття не мали. Цим разом справедливість каже признати, що „Слово Народове" та інші „Дзенніkі Польскі" робили тільки висновки з виводів одного українського часопису: той український часопис, бажаючи бути першим, який приніс би оцінку нарад і вислідів Загального Збору „Просвіти", здобув дійсно пальму першенства, перенісши сам звіт зі зборів щойно на черговий день. Але так уже буває, що „швидко" і „добре" рідко покриваються. У цьому випадку зовсім розійшлись: бо мерщій написана наскрізь фальшива і тенденційна характеристика просвітянського конгресу перша дісталась до рук польських редакторів і викликала герці, яких ми нині є свідками. Коли польський журналіст читає, що на загальних зборах „Просвіти" на цілій лінії переміг табор „інтегрального погляду", що „провалилися партії" та що спеціяльно на цьому зїзді було багато священиків і священик став головою, то не диво, що радісно крикнув: „Св. Юр покинув УНДО та підтримує націоналістів!" А що український націоналізм у понятті всіх поляків — це революційна ОУН, поза якою націоналізму й націоналістів нема, то й маємо ідеальну симбіозу св. Юра з ОУН. І польська преса всіх відтинків, яка досі цькувала своє громадянство й урядові чинники проти гр.-кат. церковної ерархії та всього нашого духовенства — **дістала новий чудовий жир.** У такому „Слові Народовому" маємо тепер день-у-день статті на тему, як то св. Юр перевів перемогу „інтегрального світогляду".

Польській пресі видається, що треба використати нагоду, щоб відразу вбити кілька заяців. Отже: представити УНДО, як ту партію, яка віби то втратила впливи в краю, ба навіть якої „апарат не вистачає, щоб зберегти позиції в „Просвіті"; представити наше духовенство як зрадикалізований під національним оглядом елемент, що йде радше з підпіллям, ніж із легальними партіями; протиставляти одних високих духовників гр.-кат. Церкви із львівського терену іншим, при чому — очевидно — читаємо найбільш фантастичні комбінації; дискредитувати взагалі всі українські леґальні партії перед урядом та переконувати його, що при здогадній слабости легального українського світа конструктивної праці та при силі невідповідальних елементів влада повинна стосувати тільки політику репресій та „ревіндикацій", бо тоді — мовляв — „руські маси відвернуться від своїх українських провідників і знайдуться в наших (себто польських — Ред.) добре розбудованих господарських і суспільних організаціях" („Сл. Нар." з 12. ц. м.). Як у світлі правди виглядають ті інформації — зілюструємо одним прикладом. Отож м. і. у цитованій статті читаємо, що „до фронту молодих священиків, сільських парубків і Палієва" належить теж — Мілена Рудницька! Абсурд, що його українським читачам, здається, не потребуємо зясовувати.

Очевидно, що спіраючись на інформаціях українського щоденника про перемогу „однородного світогляду", польська преса не почувала себе зобовязаною перевірити, який це однородний світогляд вяже пп. Андрусяка і Глібовицького, інж. Храпливого і Б. Кравцева та М. Галібея і д-ра М. Дзеровича, не кажучи вже про п-ню Константину Малицьку, яка була пропонована разом із ними до Гол. Виділу та сама зреклася. Польська преса не обовязана теж звертати уваги на таку „маловажну подробицю", як факт, що люди, які виступили проти засади консолідації, що її заступали на зборах діячі УНДО, все-ж **вибрали до нового Гол. Виділу 3-ох поважних членів тієї партії** (що-правда — двох із них заочно і без попереднього порозуміння з ними, що вказує на „джентельменство" метод провідників останньої просвітянської більшости). І коли український журналіст, та ще й поважний і відповідальний за свої діла політичний діяч, уважав за можливе пройти мовчки попри такі „дрібниці" та захопитись „інтегралізмом", то тим паче вільно це польській пресі. І ми не дорікали б їй. Але відгуки, які таке насвітлення Загальних Зборів „Просвіти" знаходить собі вже й на варшавському ґрунті, на сторінках тамошньої преси, ба навіть уже й на краєвому терені, як свідчать про це деякі наші дописи з місць, кажуть нам ще раз простувати викривлену правду. Річ не йде про полеміку, річ іде тільки про правду і про протидіяння можливим величезним практичним шкодам, що їх може викликати викривлювання правди щодо нової ситуації на терені „Просвіти"*).

Найбільшим злом уважаємо втягати до цієї історії св. Юр, себто найвищі наші церковні чинники. Можемо з притиском запевнити польську пресу, що ті панове, які проводили випадковій більшості на останніх Загальних Зборах „Просвіти", та яким удалося втягнути до своєї акції деяких духовників — це не тільки не представники „святого Юра", але й не можуть ніяким робом виступати як речники поглядів найвищих греко-католицьких церковних чинників. Ті найвищі чинники Греко-Кат. Церкви у Львові мали і надалі мають завжди дві начільні засади: 1) **не забірати голосу в актуальних справах політики, залишаючи цю ділянку легальним політичним партіям, і тому й не діяти нічого, що йшло б усупереч інтересам і поведінці тих партій, і 2) не вмішуватися в актуальні суперечки на терені культурно-освітніх чи господарських установ і організацій.** Імпутувати греко-католицькій церковній ерархії, що вона веде якусь кампанію проти українських леґальних партій, зокрема та особливо супроти УНДО — це **нісенітниця,** яку можуть верзти тільки люди абсолютно незорієнтовані в українських справах. Хто знає теж величезний, надрядний і безприкладний авторитет, яким користується серед духовенства та в усьому українському громадянстві нинішній Митрополит, той повинен знати, що нема нині нікого серед українців узагалі, який міг би цьому авторитетові протиставитись. Але такий високий чинник не може теж забірати голосу в усіх без винятку справах, що діються в українському громадянстві. Очевидно, річчю такту світських і духовних діячів є поводитись так, щоб не ставити св. Юр у незручну ситуацію, таку, що її могли б використовувати польські чинники для атак на нього. З жалем треба ствердити, що того такту ми на Загальних Зборах „Просвіти" не бачили там, де його повинні би бачити. Але це йде на особистий рахунок даних світських і духовних осіб, а не на рахунок ерархії. Ми ці дві речі докладно відріжнюємо і не дамо себе збаламутити ані своїм ані чужим демагогам, які нераз уже підшивались під чужі авторитети. Очевидно — св. Юр не може погоджуватись на засаду компромісу з ідеєю соціялізму, не може погодитися на ідеольоґічний компроміс у суспільно-освітній ділянці. Але св. Юр маніфестував уже свою прихильність для ідеї консолідації, коли появлялись заяви з підписом Митрополита і провідних діячів усіх політичних таборів, включно з соціядемократами та соц.-радикалами, і св. Юр ніколи не боровся зі станом компромісу на самому терені „Просвіти", який тривав аж до часу попередніх Загальних Зборів. І теперішній голова „Просвіти", високий духовник, був членом Головного Виділу разом із членами УНДО та УСРП, і тепер, після свого вибору, звернувся відразу до опозиції з покликом до співпраці.

Пречисленні духовники є в рядах УНДО, чільні священики є його чільними діячами. І знаємо безліч найповажніших духовників, які разом із світськими виступають різко проти непримирности та ексклюзивізму, що їх проповідують деякі інші духовні та світські одиниці. Одно відомо: **ексклюзивізм та непримирність не були ніколи прикметними рисами св. Юра,** який завжди мав найбільше зрозуміння для кожночасних потреб не якоїсь одної ґрупи, не одного табору — тільки цілої нації. Таксамо, як націоналісти, з яких одні валили на останньому Зборі „Просвіти" ідею консолідації, інші поручали її, — як усі ті націоналісти не мають нічого спільного з ОУН, таксамо ті духовники, які теж не йшли одностайною лавою в усіх справах — не є Церквою та тими, що **єдино покликані** рішати про її політику в усіх суттєвих справах.

Безумовно, що останні Загальні Збори „Просвіти" та особливо незручне насвітлення їх згаданим українським часописом уже спричинило прикрощі церковній ерархії, втягаючи її на шпальти польської щоденної преси та роблючи із неї предмет нових атак. Не перший це і не останній раз. „Коли хтось хоче вдарити — палиця завжди знайдеться". Нинішня історія з „Просвітою" — це тільки приключка до атакування церковної ерархії та всієї Греко-Катол. Церкви. Жалуємо тільки, що серед наших земляків є такі необережні і нерозважні, які — при всій своїй ідейности та добрій волі — мимохіть помагають ворогам нашої Церкви та її ерархії знаходити ту палицю. Жалуємо, що це діється при дострою декламації про оборону інтересів віри і Церкви.

ік.

*) В „Українських Вістях" з 13. ц. м. появилась полемічна стаття з „Ділом" п. н. „Нема ніякої трагедії", за підписом п. В. Д. Рівень тієї статті такий, що не дає площини до дискусії. Єдине, що слушно і правильно каже про себе її автор, це два вислови „не знаю" і „не орієнтуюся". Коли-ж до браку знання й орієнтації доходить лайка — залишаємо поле бою.

З польської преси.

„Східні землі в загально-державному пляні".

Зразком погляду пересічного поляка на „східні землі" як на область, де можна спробувати застосувати всякий експеримент, може стати передова стаття **„Газети Польскої"** з 11. VI. п. н. „Земе Всходне".

Що таке „східні землі"? „Газета Польска" відповідає:

„Це велика область території Річипосполитої, що має спеціяльну структуру й дуже скомпліковані проблеми. Під господарським оглядом східні землі зараховують до т. зв. „Польщі Б", отже до території, що стоїть на багато нижчому рівні, ніж західні землі. Під культурним, етнічним, релігійним та суспільним оглядом ці землі уявляють собою смугу великої ріжнородности, схрещення ріжних цивілізаційних впливів і не доведених до кінця (?!) культурних та національних процесів."

На цих, як довідуємося з „Газети Польської", напів диких „східних землях"

„упадок давньої польської держави відкинув був узад і спинив на стокількадесять років польські впливи. **Цей факт поставив перед відбудованою польською державою велике завдання відзискати втрачене й надробити занедбане."**

Це саме здійснюється тепер.

„Нема вже нині в Польщі — „Газета Польска" цитує недавню промову міністра Квятковського в радіо — Богом та людьми призабутих земель, бо **існує загально-державний плян, мета якого цілковито зєдинити й органічно повязати всі складові частини Річипосполитої."**

Це має реалізуватись перш за все на господарському полі з огляду — як це підкреслив мін. Квятковський — на відомі багатства східних земель. Але господарська активізація вимагатиме

„скріплення цих земель вартісним, чи[illegible]ним і молодим польським елементом з інших областей, більш перенаселених та вище поставлених під цивілізаційним оглядом."

Щоб цей польський елемент з інших областей Польщі міг виконати завдання господарського зєднання та органічного повязання східніх земель з Річпосполитою, на це — каже „Газета Польска" — треба відповідної ідейної та політичної атмосфери. Оця атмосфера мусить уявляти собою зосереджені зусилля всіх елементів, що входять у гру на ґрунті програми єдности й державної могучости. Йде про тісне співробітництво державної влади з суспільними чинниками. Цю співпрацю можуть заколочувати й комплікувати конфлікти й боротьби між окремими групами, партійними, національними, релігійними та [illegible] інтерес і пра[illegible]ми. Одначе державний інтерес східніх земель [illegible] піднесенням та зєдиненням [illegible] магає приминення, або бодай злагіднення тих конфліктів і підтримки елементів, що репрезентують найбільше динаміки та [illegible]чої сили. Зате

„з цілою силою — заявляє далі „Газета Польска" — мусять бути здавлювані [illegible]

сепаратистичні та протидержавні тенденції. Рахунок на силу ворогів Польщі і слабість польської держави приніс уже багато розчарувань деяким політикам і багато шкоди тій частині населення, яка давала себе вести такого роду політикою. Міжнародні події останнього року безсумнівно причинились до ослаблення впливів такої політики, що заохочує до сепаратизму і протидержавних виступів. Можемо це занотувати як додатне явище і сприятливе для всяких праць, що ведуть до добра східних земель."

Здавалось би, що після ствердження такого додатнього явища, яким хіба є ослаблення сепаратистичних та протидержавних тенденцій, „Газета Польска" виступить із закликом та предложенням притягнути до співпраці над господарським і всяким іншим піднесенням недорозвинених східних земель на рівних правах усіх без винятку громадян. Та ні!

„Велика програма піднесення східних земель мусить — на думку „Газети Польської" — основуватись у першу чергу на патріотичному й активному, у виконуванні обовязків супроти держави передовому **польському елементі.**"

Про українців, що хіба теж живуть на східних землях, ні словечка. Не згадано про нас у статті „Газети Польської" мабуть тому, що ми — не перебули ще до кінця культурного та національного процесу, такого про який для нас мріє велика частина польської преси, від „Слова Народового" починаючи на „Газеті Польскій" кінчаючи.

Мало їх, але працюють

і служать прикладом для інших.

ДЕЩО З ЖИТТЯ І ПРО ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКИХ МУЗИК У ВАРШАВІ.

Варшава, початок червня.

Мало їх, а проте вони заслуговують на найширше зацікавлення і піддержку українського загалу. В чужому середовищі, в невідрадних студентських обставинах студіюють, працюють і гідно представляючи музичне імя нашого народу, здобувають цінне фахове знання та стають прикладом для інших. Вони — це **українські студенти варшавської державної Музичної Консерваторії** і власне їм хочемо присвятити декілька слів інформаційної згадки.

*

В невеликому саді варшавської консерваторії панує тепер кожного весняного сонячного дня незвичайний гамір. Це старші і молодші студенти-консерватористи використовують останні хвилини дорогого часу, щоб з як-найширшою — кажучи „музично" — гамою знання стати до останніх річних іспитів. Входимо до консерваторії, шукаємо „наших". Їх усіх віднайти легко, вони найкращі в успіхах, „дуже добрі" з гори на долину. Всі заслужили на приязну презентацію перед читачами „Діла".

З невеликого гурту молодих українських варшавських музик-консерватористів на першому місці треба поставити паню Оксану Бурбелло, (із Сокальщини) співачку, що студіює оперову клясу.

Пані Оксана — відома широким кругам своєї і чужинецької публики у Варшаві, мала недавно блискучу нагоду виявити свій талант перед чисельним гуртом специялістів і витончених ентузіястів музики. Виступала вона в ролі Елізети в опері Чімарози **„Таємне подружжя"**, яку виставили в консерваторії на закінчення академічного року.

Подивляло тоді кольоратурний сопран української співачки багатьох музичних рецензентів, професорів, музик і студентів. За кілька днів у пресі появилося чимало прихильних рецензій, а таки того вечора хтось з товаришів талановитої співачки приніс їй (замість сакраментальних троянд) китицю розквітлого (хто зна, чи не краденого) бозу. Наші хлопці були страшно горді успіхом своєї товаришки, а ми використали приємну нагоду скласти їй візиту з олівцем.

Пані Бурбелло вчилася співу зразу у Львові в Інституті Лисенка у Марії Сокіл, опісля приїхала до Варшави і вже 5 років вчиться у проф. Сливковської (італійська школа) та вже другий рік студіює оперову клясу у дириг. Бердяєва та реж. Фрешля.

Найбільша мрія гарної пані з лірично-драматичним сопраном, сокальською вимовою (наша співачка мусить у співі навчитися полтавської вимови) і галузкою запашного бозу в руках?..

Чиж треба це казати?... — Зрозуміло, виїзд за кордон, на студії, по багацтва мистецького досвіду, по красу артистичних зворушень і — дай Боже по... славу.

Наша співачка має також дві товаришки-українки, паню Галю Сумчуківну, дуже музикальну і культурну піяністку (на IV. році), з незвичайно високою технікою, та цікаву як [illegible]ку і як власничку сильного меццосопрану паню Галайко-Ляторовську, студентку другого року, міністеріяльну стипендистку.

Таланові[illegible] пань не уступають — панове, безперечно більш завзяті (у змаганні і боротьбі за знання і славу), бо значно гірше матеріяльно (два рази на тиждень обід, тепла маринарка і т. д.) ситуовані. Все це — справні і непересічні молоді люди, повні віри в правильний вибір і доцільність свого звання, ентузіясти найбільш питомої і найбільше занедбаної ділянки нашої велитенської національної культури.

З огляду на пошанівок треба тут на першому місці назвати о. Федорева (Ч. С. В. В.), що студіює теорію у проф. Рителя і цікавиться найбільше творами церковної вокалістики.

Загальну увагу звертає на себе замашний диригентський талант п. Степана Кореня (студіює теорію на четвертому році, вправляючи в клясі диригентури), що будучи членом хору „Фільгармонії", має час заробляти на утримання як інструктор міжшкільних варшавських хорів і підпора „Людової Капелі". Молодий музика почуває себе щораз краще на подіюмі диригента, вглиблюючись у партитуру не лише зі знанням, але і з відповідним аналітичним підходом.

Його слідами йде абсольвент (з відзначенням) педагогічного виділу п. Олександер Самохваленко (холмщак), відірваний, на жаль, якимсь прикрим непорозумінням від пульту диригента у далеку острізьку політвязничну келію і звільнений аж по втраті цілого року. На педагогіці студіює також п. Сергій Білий, а цілком заслужені похвали для своїх піяністичних вальорів у відділі проф. Буцкевічової збирає д. здібний п. Северин Сапрун.

Пружиною, що порушує цим малим, а проте таким багатим і багатонадійним світиком української музичної молоді у Варшаві є оригінальний стрункий „хлопець" з дикою кучерявою чуприною — п. Роман Новосад, рухливий, усміхнений, талановитий — устиг уже скінчити четвертий рік хорової диригентури у проф. Казура і студіює композицію у проф. Сікорського (модерніст) та готовиться до кляси диригентури проф. Бердяєва. Поза студіями активно працює у мистецькому гуртку „Спокій" і завзято компонує. Має вже власні твори з обсягу мініятурної вокалістики і коротких начерків на дуту орхестру. Вони власне принесли молодому музиці, крім слави здібного студента, — матеріяльну підмогу у формі міністеріяльної стипендії за знамениті осяги на державному конкурсі теоретиків і композиторів.

Оце й ціла галерія нашого варшавського музичного дOросту. Є ще інші, поза мурами консерваторії. Деякі вже на дошках опери, деякі просто на крикливих і перетомлюючих естрадах душних каварень (5 зол. за вечір). Але всі з амбіціями і вірою, що великий музикальний нарід розбудує і створить за їхньою допомогою велику українську музику.

Можна б багато написати про життя, зусилля і здебільша неймовірно фантастичні перипетії всіх тих наших молодих талантів у боротьбі за прожиток і за майбутнє.

Одначе може краще закінчити коротким побажанням на їх адресу: щоб ті з них, що по непереспаних передіспитових ночах стужилися за рідними сторонами і знайшли гостинну хату, яка прийняла би їх на ферії, а ті, що самі мають змогу поїхати між своїх, щоб не змарнували — вакаційного часу.

Усім їм, гадаємо, наше громадянство не відмовить привітної зустрічі та тихої, радісної заохоти та передовсім щирого серця.

КТВ.

„Товариство Розвою Зем Всходніх".

У Варшаві відбулися 1-го червня ц. р. загальні збори „Товариства Розвою Зем Всходніх", що на східніх землях Польщі веде акцію поширення польських варстатів праці, підсилює організаційну працю „Звйонзку Шляхти Загродовей", веде пропаганду польщини та культурно-освітню працю в тому напрямі і дбає про потреби польських стійок. В окремій резолюції ті загальні збори ухвалили, що „східні землі хочуть бути і будуть сильним та непорушним запіллям цілої Польщі".

—o—

Спростування воєвідського уряду в Тернополі.

До Редакції часопису „Діло" у Львові.

У звязку з поміщеною в ч. 119. часопису „Діло" з дня 27. V. 1939 р. пресовою заміткою п. н. „Гумор і політика — про одну візитацію тернопільського воєводи" в якій незгідно з правдою і дуже злобно представлено одну з візитацій Тернопільського Воєводи на терені тернопільського воєвідства — Воєвідський Уряд просить на підставі ст. 27. та черг. Декрету Президента Річипосполитої з дня 21. XI. 1938 (Д. З. Р. П. ч. 88 поз. 608/38) помістити в найближчому числі часопису в тому самому місці, таким самим друком і під таким самим видним наголовком і в тій самій мові, що спростовувана вістка, таке спростування:

Це неправда, буцімто Тернопільський Воєвода м-р Тома Маліцький, побачивши в часі одної зі своїх візитацій у саді осадника дітвору, що сиділа на сливі, заїдала овочі й балакала між собою по українськи, подався до хати осадника і звернув йому увагу, що руські діти обірвуть йому всі сливки та діставши виясне-

ня осадника, що це його власні діти, здивувався, що діти осадника співають на сливах руські пісеньки, але правда, що осадники одної з польських осад на території радехівського повіту жалувалися перед Тернопільським Воєводою п-ром Томою Маліцьким, який прибув до тієї осади в часі візитації радехівського повіту, що їх діти русифікуються у державній вселюдній школі з руською мовою навчання, до якої ходять, та наводили як доказ те, що дітвора одного осадника, яка в критичному часі зривала овочі в сусідньому саді, вживала у розмові руської мови.

Тернопільський Воєвода, вислухавши тих скарг, не виявив з того приводу, що польська дітвора послуговується у щоденній мові руською мовою, ніякого здивування, але повчив осадників про правні засоби, які служать їм до зміни у школі мови навчання.

За Воєводу:
Владислав Клімчак,
Начальник Виділу.

23 сторінки машинового тексту

займає відповідь премієра Складковського в справі вибор.в у Галичині.

Варшава, 11. червня.

Премієр-міністр **Ф. Славой-Складковський** переслав за посередництвом маршала сойму **відповідь на інтерпеляцію посла д-ра Степана Барана з 22. березня ц. р. в справі масових виборчих зловживань до громадських і міських рад на терені воєвідств: львівського, станиславівського і тернопільського.** Є це найбільша міністеріяльна відповідь на посольську інтерпеляцію в історії новітнього польського парляментаризму, бо вона займає **23 повні сторінки машинового письма**.

Премієр відповідає подрібно на всі наведені послом-інтерпелянтом факти, спираючись — як пише в **обширному політичному** виводі на **вступі відповіді — на безпосередніх обсерваціях міністеріяльних урядовців, що він їх спеціяльно делегував на вибори.**

Незалежно від фактів інтерпелянта премієр ілюструє свою тезу, за якою: „**Підстави згаданих зловживань треба передовсім шукати в відході українських політичних чинників, що намагалися за всяку ціну надати виборам** характер політичної демонстрації, як спроби сил безкомпромісового українського націоналізму" — багатьома власними фактами й подіями, привезеними з певністю згаданими спеціяльними виборчими **делегатами-обсерваторами міністра.**

З огляду на прецікаві політично-статистичні дані тої особливої міністеріяльної відповіді, постараємось у найближчому часі навести з неї ширші винятки на сторінках „Діла".

КТВ.

лянці ощадности. Воно має також відповідно інформувати нашу пресу, щоб вона як слід реагувала на панічні настрої серед громадянства. Важна також справа ощадности серед шкільної молоді. А вся акція ощадности **мусить спиратися на апараті кредитовім.** Тому вносить, щоб один член Управи „Ощадности" займався тільки організацією масової ощадности.

Дир. Іван Филипович зі Львова підніс, що наша кооперація має складати дотацію на покриття коштів адміністрації „Ощадности", щоб вона не нарушувала запасного фонду.

Дир. Степан Кузик як член Управи, подав прелімінар буджету Товариства „Ощадність" на 1939 рік з відповідними квотами репартиції датків від наших кооператив кредитових, як також кооператив інших видів, бо всі вони користають з кредитів.

Дир. Л. Макарушка зі Львова підчеркнув, що „життєве обезпечення" є також одним із засобів ощадности і тому при нагоді пропаганди й організації ощадности не можна поминати нашого Товариства „Карпатія" у Львові.

Голова Юліян Павликовський пояснив становище нашої кредитової кооперації у порівнянні з комунальними касами ощадности, супроти чого у збиранні ощадности мусимо підпомагати наші кредитівки, що мають на собі ще тягар конверзійних договорів рільничих.

Дир. Іван Мартюк зі Львова заявляється за тим, щоб більші дотації на „Ощадність" оплачували ті кооперативи, що мають безпосередню користь з ощадностей, а менші ті кооперативи, що мають посередню користь з признаваних їм кредитів.

Дир. Андрій Мудрик зі Львова вніс, щоб побільшити дотації на поширення діяння „Ощадности" та в міру впливів реалізувати усамостійнення Товариства „Ощадність".

Дир. Кость Вишневський зі Станиславова промовляв за тим, що не можна всього тягару коштів пропаганди ощадности **складати на самі** кредитові кооперативи; кооперативи для закупу і збуту повинні також причинюватися до того. В самій пропаганді треба більше запалу до праці, щоб **оживити акцію і поривати наріл до одушевлення.**

Вкінці **дир. Роман Харамбура** з Яворова висказав побажання, щоб Управа „Ощадности" порозумілася з Ревізійним Союзом і скликала **конференцію** в справі побільшення фонду господарської розбудови та вислала квестіонар до краю **про опінію** щодо доцільности дотеперішньої організації масової ощадности на фонд господарської розбудови.

Отсі внески й побажання Управа Товариства „Ощадність" приймила з вдоволенням до відома і переведення.

К. Л.

Загальні Збори Товариства „Ощадність" для господарности і добробуту у Львові.

Дня **7.** червня ц. р. відбулися звичайні Загальні Збори **кооперативи „Ощадність"** у Львові, призначеної для пропаганди й організації масової ощадности, щоб поширити господарність у всьому нашому народі. На отсі Збори прибуло поважне число членів, переважно представників наших господарських установ зі Львова і з краю, що виказали велике зацікавлення справою збірної ощадности в нашому господарстві для розбудови нашого національного господарства, і це тим більше в сучасних непевних відносинах, коли кожний нарід старається передусім забезпечити своє господарське життя, а не здаватися зовсім на ласку політики...

Загальні Збори „Ощадности" відкрив голова Надзірної Ради дир. **Денис Коренець** у салі засідань Центробанку. Звідомлення з діяльности Товариства „Ощадність" за діловий рік 1938, представив член управи **д-р Кость Левицький** та подав, що в тому році Товариство „Ощадність" співпрацювало з Центробанком у справі переорганізування дрібноощадностевої акції новою значковою (марковою) системою, щоб масово зібрати потрібні фонди на **господ. розбудову** нашої кооперації. До цієї цілі зорганізовано в краю **60 окружних збірниць** і при кожній з них по 2—4 зразкові місцеві збірниці. Разом ті 60 окружних збірниць зібрали ощадностевими марками суму: **112.897 золотих** у 1938 році. В місцях осідку Українбанків і Райфайзенок ведуть збіркову роботу за дрібними ощадностями отсі кредитові установи в обсягу своєї статутової діяльности, а там, де нема кредитових кооператив, закладаються збірниці дрібної ощадности за підставі уповажнень Товариства „Ощадність", що їх воно дає на підставі свого статуту кредитовим кооперативам як своїм членам.

У місяці жовтні 1938 р. дало Товариство „Ощадність" почин до того, щоб відсвяткувати **„День Ощадности"** у Львові і в краю. Заходом Товариства появилися на той день у нашій пресі відозви до українського громадянства із зазивом, щоб скріпити народне господарство при помочі посиленої ощадностевої акції.

Матеріяльні засоби, з котрих Товариство покриває свої видатки, це дотації, що їх воно дістає від центральних економічних установ титулом репартиції, та зиск з розпродажі друків до ведення дрібної ощадности.

Накладом Товариства видано мин. року брошуру Карла Коберського п. н. **„Працюймо і щадім"** та гасла для пропаганди й популяризації фонду господарської розбудови.

На черзі стоїть перед Товариством завдання: устійнити **плян праці**, щоб дрібноощадностевою акцією обхопити велику кількість тих місцевостей, де ще нема організації дрібної ощадности. Для поширення ощадностевої пропаганди вказано видати ще більше книжечок на тему: „Працюймо і щадім у своїх установах", як також книжечки для молоді на тему ощадности. На часі була б теж брошура для **здержання відпливу ощадностевих вкладів** з наших кооператив з приводу міжнародніх відносин, бо це не помагає нашому громадянству, але більше шкодить. А наші Українбанки мають присвячувати більше уваги на те, щоб уладжувати ощадностеві імпрези, як святкування дня ощадности та при цій нагоді наочно пояснювати, пригадувати й поучувати про користи ощадности для добра всіх громадян.

У дискусії над звідомленням Управи промовляв **дир. Роман Харамбура** з Яворова, який підніс, що Товариство „Ощадність" є незвичайно цінне, але воно повинно бути ще більше самостійне і намічувати **загальний плян праці в ді**лянці ощадности.

Важке положення українського населення у Словаччині.

Ужгородський **„Русскій Вѣстнік"** у кореспонденції з Пряшева повідомляє про нестерпне положення 200.000 українців, що залишилися при Словаччині. У гнобленні словаки не хочуть лишитись позаду мадярів...

Народніх шкіл з українською („русинською") **мовою навчання**, яких у Пряшівщині взагалі було мало, **тепер майже зовсім нема.** Дирекції одинокої у Пряшівщині руської гімназії (приватної) словацька влада заявила, що не має грошей на шкільні цілі; вчителі цієї гімназії приневолені вчити дітей безплатно, щоб тільки закінчити якось шкільний рік.

Діячів, що виступили проти словакізації українського населення, ґлінківські ґвардисти важко побивають і покалічених замикають у вязниці або концентраційні табори. М. ін. двічі жорстоко побили **д-ра Івана Пещака**, б. посла до чехословацького парляменту й секретаря б. автономного уряду Карпатської України. Д-р Пещак вже двічі сидів у концентраційному таборі, а тепер скривається перед новими загрозами й арештами. Словаки не щадять і не жалують навіть таких діячів русофільського напрямку, як д-р Жидовський і д-р Шпеник, що помагали свого часу словацькому урядові в боротьбі з карпато-українським урядом за приналежність Пряшівщини. Сьогодні навіть ті русофільські діячі тремтять за своє життя і перетягають струну.

Словом — словаки перетягають струну і колись за це гірко заплатять.

—o—

Англійсько-югославянська економічна конференція.

БІЛГОРОД. ПАТ. Господарські кола в Англії опрацьовують — як повідомляє білгородська преса — плян поширення економічної співпраці між Англією та Югославією. Небавом імовірно відбудеться англійсько-югославянська конференція, якої завданням буде опрацювати нову торговельну умову між обома державами. Передбачують також, що у вересні п. р. почнуться в Парижі торговельні переговори між Францією та Югославією. Завданням тих переговорів буде поширити товаровий обмін між Югославією та Францією.

Спричинників подій на Холмщині мають таки покарати.

Відгомін подій на Холмщині у відповіді ген. Складковського на інтерпеляцію послів Барана і Скрипника.

Варшава, 11. червня.

Бюро маршала сойму доручило сьогодні канцелярії УПР. відповідь премієр-міністра ген. **Складковського** з 24. травня ц. р. (ч. ПН. 10/40/3) на відому з публікації в „Ділі" **„Інтерпеляцію послів д-ра Степана Барана і Степана Скрипника в справі змушування терором та репресіями православних мешканців села Майдан Новий і Майдан Старий, волости Сіль та села Біща, тої самої волости, білгорайського повіту, люблинського воєвідства (Холмщина), до переходу на римо-католицизм".**

Текст міністеріяльної відповіді (наводимо в буквальному перекладі) такий:

„Поміж частиною населення люблинського воєвідства повстав останніми часами **рух у напрямі повороту православних на католицизм,** між іншим у білгорайському повіті. У **звязку з тим трапилися непорозуміння між місцевим населенням православного і католицького віроісповідання.** І з одної, і з другої сторони доконано проступків, що стали предметом доходжень.

Щодо конкретних закидів інтерпелянта, то подрібні доходження устійнили такий фактичний стан:

Наведений інтерпелянтом факт, будьто би **Петро Дзюра** зі Старого Майдану з переляку підчас нападу на його дім утратив мову і збожеволів, незгідний з дійсністю. Дзюра від кільканацятьох років нездужав на серце і внутрішні недуги і під впливом високої температури тратив память. Внаслідок довготривалої недуги Дзюра помер 6. квітня 1939. р.

Факт карно-адміністраційного покарання багатьох мешканців волости Сіль відповідає в дійсності правді, одначе він не був виявом якихбудь шикан супроти православних, але наслідом нормальних, на підставі закону діяючих санітарних та протипожежних комісій. Крім вичислених інтерпелянтами православних на цьому самому терені й такими самими гривнами за санітарні проступки покарали також 31 інших осіб, між якими більшість творили католики. Треба ствердити, що всіх покараних повчили про законні засоби, що їм прислуговували, отже **вони мають право відклику до судової влади.**

Також безпідставні закиди інтерпелянта на адресу поліції. В ніодному випадку не стверджено її участи в ревіндикаційній акції. Навпаки — не зважаючи на брак зголошень пошкодованих та їхню **нехіть передати справу судові,** поліція цікавилася кожним випадком зроблення шкоди православним, який дійшов до її відома.

Після закінчення наказаних доходжень супроти кожного спричинника, якого вину устійнять, будуть з цілою суворістю застосовані властиві карні ригори."

*

З приводу цієї міністеріяльної відповіді треба зауважити, що хоч премієр схильний — як можна перечитати між рядками — уважати описані в інтерпеляції події за прояв самочинної ревіндикаційної акції без інґеренції адміністраційних чинників, то одначе він не заперечує деяких фактів (в інтерпеляції було їх багато), наказав перевести строге слідство й обіцяє покарати спричинників з цілою суворістю закону.

Тому, що всупереч поважним та умотивованим чуткам (про зміну на становищі директора віроісповідного департаменту Міністерства віроісповідань) **дир. Борковський** і надалі залишається на цьому становищі, можна думати, що премієр прихилився до його обсервацій, переведених підчас недавньої візитаційної поїздки по Холмщині.

КТВ.

БАТЯ БУДУЄ ФАБРИКУ В ЮГОСЛАВІЇ

БІЛГОРОД. ПАТ. До Сараєва приїхав відомий чеський промисловець Іван Батя, який в околицях міста задумує закупити ґрунти, щоб вибудувати там фабрику обуви та ґарбарню. Преса повідомляє, що фабрика Баті в околицях Сараєва матиме назву „Новий Злін"

—о—

НЕБУВАЛА СПЕКА В АМЕРИЦІ.

НЮ-ЙОРК. ПАТ. Небувала, як на цей сезон хвиля спеки навістила Ню-Йорк і східні стейти. Термометер у Ню-Йорку показував 96 ступнів Фаренгайта, тобто 35.5 Цельзія в тіні і така температура втримувалася всі перші дні червня.

—о—

„РУССКІЙ ГОЛОС" ПЕРЕСТАНЕ ВИХОДИТИ?

„Век Нови" з 13-го червня ц. р. приніс вістку, що львівський „Русскій Голос", орган москвофільської „Руської Селянської Організації", що від початку цього року перейшов на щоденник, перестане виходити, бо не вдалося йому здобути відповідного числа читачів.

Село нас відроджує.

ВРАЖІННЯ З ПОЇЗДКИ ДЕЛЕҐАТОМ В ОДИН ПОВІТ.

Голова, делеґуючи мене в цей повіт на повітові загальні збори, не робив тайни: повіт має незвичайно складні умовини праці (нпр. в цім одним тільки повіті годі добитись дозволів на будьякі свята, на вистави й пописи), місцева інтелігенція розсварена та залякана, села майже не проявляють діяльности.

— Маєте їм сказати, що треба перетривати! — оце було кінець-кінців доручення голови.

Коли я виліз з ваґону, дощ лив як з відра. Під великим, але солідно одряпаним будинком стації чекала десятка візників на нечисленних пасажирів. Я з фінансових мотивів — пішов пішки, тобто яких півтора км. бродив добрим болотом, бо 2 км. тротуару до стації це повітове місто мабуть і за 20 літ не збудує. Моя, зрештою, „болотяна позиція" не була „відокремлена": бродили й жінки старші панове панянки, хлюпаючи і бризькаючи по баюрах.

Добився, допитався. Підвели мене до голови повітового осередку, старенького адвоката, років 63 (добре, по козацьки держиться дідуган, тільки очі не добачують!) колись посла до австрійського сойму, пов. комісаря в 1918 р. й фактичного творця всіх установ і їх будівель у місті. Сидів „дядьзьо" за паперами і аж почервонів із здивування:

— Дивіться, дивіться! То ви таки приїхали? В такий дощ? Ну, я нічого, тількиж Бог його знає чи хто прийде. Збори на 11-ту, але від ранку ллє і — ви собі уявляєте, яке болото по селах? Сідайте! Скиньте плащ, будемо ждати...

Всі знають, що заповіджені на 11. год. збори не починаються ніколи скоріше, як пів 12. Але в цім випадку і в 12-ій і в пів першої не було нікого. Тих півтора години ми пробалакали.

— Ну, побачите самі — говорив „меценас"-дідуган. — В нас воно не легко. З 19 товариств три не затверджено, у двох покарано адміністраційно 20—25 членів гривною по 50

ЮРІЙ ЯВОРЕНКО. 3

Дві зустрічі.

Принесла на таці дві склянки чаю та якісь бублички. Застелила стіл скатертю і ми сіли, а попиваючи чай ми дальше розмовляли. Вона перед війною скінчила шосту клясу гімназії у Вильні, — я був по матурі. Так тоді ми були такі ще недалекі від шкільної лавки, що не могло нам забракнути теми до розмови. А всеж не сходила наша розмова на шкільні теми. Що іншого її цікавило. Я мусів розказати їй все про свою родину, про відносини в нас, про наші національні змагання.

Україна не була для неї незнаним краєм. Як білоруська патріотка вона знала про Грушевського, білороса, що вніс свою пайку для української культури.

— Чиж не дивне воно, що ми обоє московщини не любимо, а між собою говоримо по московськи? — сказала вона нараз. — Знаєте, говорім між собою у своїх рідних мовах. Ми певно порозуміємось, тим більше, що нам і так трудно говорити по московськи.

Я згодився. Вона говорила по білоруськи, я по українськи, і ми розуміли одне одного знаменито. В неясних місцях серце було за перекладача.

Серед розмови ми й не счулись, як прийшла девята година. У касарнях затрубіли trybe на спочинок, як я зірвався.

— Невжеж це вже девята? От і засиділася!

— Шкода, що мусите вже відходити. — сказала так просто, щиро.

— Зате, як дозволите, я прийду завтра по службі.

— Ні, не дозволю, а вимагаю слова, що прийдете! Слово?

— Приказ! Слово. — я сказав радісно, але попрощатись не було так легко, як здавалось. Щось наче держало мене в тій кімнаті. Я помалу застібував ґудзики плаща, приперізував пояс з багнетом, не спускаючи при цьому очей з Анни. Ох, як хотілось узяти в обійми ту дівчину! Вона, здається, відчула мої думки. Але ми не сказали ні слова.

Сумежна кімната, перед хвилиною наповнена німецькими підстаршинами та жовнірами, опустіла. Шинкарки вешталась, збирали посудину, дзвеніли склянками. Гомонів веселий сміх і дотепи шинкарок. Я склонив голову перед Анною, не знаючи, як саме її прощати. Вона сама вибавила мене із клопоту, подаючи мені обі руки нараз, одну з них я поцілував.

— До завтра жду! — сказала мені, і я вийшов. Жидівочки здивовано поглядали на мене, коли я переходив через шинковню. Мабуть не знали, що я ще досі сидів у Анни.

На другий день я став наче не той. Тай день трапився гарний, свиточний. „Хто вчора вмер, нині кається" — казали стрільці. А мені здавалось, що все до мене наче всміхається: небо і сонце. Навіть касарні виглядали менше похмуро. Того дня я мусів бути дуже добрий для своїх підвладних, бо й вони до мене всі наче всміхались, якось охоче виконували мої накази так, що навіть сотенний похвалив мою чету. А всеж я з тугою ждав, коли скінчиться муштра. Ждав вечора... Як тільки зайшла сотня до касарень, я не ждучи на вечерю, зібрався до виходу. Товаришеві поручив, щоб заступив мене, як будуть стрільцям роздавати каву, а сам пішов, — ні, не пішов, а полинув...

Вона ждала вже на мене. Стіл був прибраний, шумів самовар.

Як давні знайомі, приятелі щирі розмовляли ми зі собою про свої родини, родинні села, про своє дотеперішнє життя. Тільки про почування ми не згадували ні словечком. Не треба було. Про них говорили наші погляди. І знову поклик з касарні пригадав, що час нам розставатись. Хоч я мав право вернутися аж у десятій годині, та заки одягнувся, попрощався... проходило якої пів години.

І знову на прощання дружній стиск руки, поцілунок у руку і: „До завтра!"

Три чи чотири дні тяглися такі відвідини. Дівчата-шинкарки покмітили, що їх льокаторка „має австріяка". Від них довідались про це мої товариші-однорічні, які часом заходили до шинкової кімнати. Брались „натягати" мене, але мені було це байдуже! Я мав весну в душі, нікому тоді лиха не бажав, увесь світ — здавалось — рад був обняти.

Ранком пятого дня ми не вийшли на муштру. Казали нам пакувати свої речі, а в годину пізніше ми вийшли на подвіря у повному виряді. Тут, уставлені лавами ждали ми яку годину. „Що сталось? Чого ми ждемо? Чому в повній зброї казали нам вийти? — такі питання без відповіді кружляли між вояками, що тратили терпець від довгого вичікування. (Далі буде

вол. і ніхто не хоче працювати, три засітитися. Як не має засітитись? Виставу годі зробити, фестин годі, пробу годі, поспівати годі...

— А тих одинацять, пане докторе?

— А ось одинацять побачите чи прийдуть. Наріл уже навкучив собі одноманітність, хоче великого чогось, в великого нема. Ну, хто його має пірвати? Кооперація? Наша політична верхівка? Рідна Школа? Просвіта"?

В очах пана меценаса кооперація не виконувала своїх завдань, політичний провід забагато переговорював і заявляв, Рідна Школа невсилі станути на свої ноги. Просвіту підганяють у діяльности параграфи закону про товариства.

— Або то ми нація? Ірляндці, інлійці — і ті від нас кращі. Галичани? Побачите ось зараз, чи прийдуть на збори і чи дуже їм сіра праця в голові. Придніпрянці? Пане, вже про них хоч не згадуйте...

Всі мої протидокази, що все таки працюємо і творимо та що й деінде не краще, були вінащо. Меценас був погляду, що все пропадає, якщо вже не пропало — і врешті, перепросивши мене, пішов на пів години до суду.

За той час я почав розмову з конципієнтом дідугана-песиміста.

— Не дивуйтеся — каже до мене. — Меценас говорить з жалем. Він усе в цім місті створив і збудував. Доложив до цього своє особисте майно. Тепер у нас хтознащо: меценас невсилі всім проводити, а молодші для амбіції рвуться, ворогують, підважують. Простий приклад: Був „Сокіл" і одного пана не вибрали до виділу. Тоді він закладає окреме спортове товариство і замість збирати до нього членів — відбиває від „Сокола".

У цьому моменті ввійшов у двері стрункий юнак, привітався і спитав мого співрозмовця:

— Не знаєте, пане магістер, будуть нині збори?

— Повинні бути — кажу я. — Я приїхав зі Львова (наші руки стиснулися й очі юнакові лиснули). Коби тільки прийшли...

— Дощ, пане делеґат. Але гадаю, що дехто прийде.

Сіли. Заговорилися. В селі, звідки юнак, будують великий Нар. Дім. Співпрацюють усі. Читальню Просвіти розвязали, але інші товариства намагаються працею вирівняти ту втрату.

Яких 15 хвилин пізніше прийшло ще 6 молодих людей. Постаті — аж груди підносяться. Серед них два мої знайомі з курсів у Львові, справжні селяни-інтеліґенти. Трьох з Т., до якого 16 км., двох з Г. (18 км.!) і один з Дм. — 10 км.

— Ми були б скоріше, але просто лило. Тільки трохи лекший став, а ми в дорогу — сміявся мій знайомий, хлопець, як дзвін.

Незабаром вернувся і пан меценас. Здивувався.

— То значить, робимо збори? — не хотів вірити і вітався.

Поки найшли книги, перевірили залеглости — прийшов ще один делеґат. Було представників 5 товариств.

Ми сіли довкола бюрок меценаса. Пять товариств на 11 — небагато, але у зливний дощ — багато. Хлопець як дзвін сів писати протокол. Меценас формально відкрив загальні збори і здавав звіт. Подробиці, цифри й дати прецікаво спліталися зі собою.

Я нотував собі звіт молодої організації, що працює в цім повіті ледви півтора року, повітовий її осередок — рік. І надиво (може меценас хотів мене заскочити?), зі звіту била праця, активність і завзятість. Невеликі були підсумки, але були.

— Повітового свята ми не робили, бо нам поставили дуже важкі умовини. Зате відбули два повітові курси для провідників, 70 учасників разом. Працювало повною парою 7, слабше 4 товариства. Свят стільки, вистав стільки, сходин стільки. Такі бібліотеки і такі грошеві обороти!

Пан меценас говорив довго. За секретаря, що є вчителем і тепер саме мав годину, за касієра, що просив його відчитати звіт — за всіх. Але цікаве було не те. Цікава була протилежність вичислених фактів, підсумків і цифр з песимізмом і огірченням голови-меценаса, з самих його таки слів виходило заперечення тез, які він ставив півтора години тому у дискусії. Я раз-у-раз дивився на обличчя звітодавця, на сивий, рідкий чуб і дивувався.

Потім голова попросив делеґатів сказати про працю на місцях. Говорили коротко, річево, цифрами, але чітко і твердо: те зробили, те роблять, стільки членів, стільки грошей. Сходяться тричі в тижні на газети й історію України, на пісні і проби. Відбули вже цього року два фестини, в неділю третій.

Дискусії не було. Були побажання, завваги, як поправити й посилити працю, як наладнати фінансову сторінку організації, як влаштувати б повітове свято. Падали проекти і пляни, які голова нотував собі на картці. Врешті дібрано повітову управу: голова, його заступник і касієр — ті самі, секретарем став мій знайомий („Великий ідейник з села" сказав пізніше про нього голова) — і мені, як делеґатові дали слово.

Що я мав говорити? Я просив, щоб вони на місці не тратили духа і працювали, використовуючи всі, навіть ці найменші можливости. Запевнив їх, що ми в централі знаємо про умовини й колоди, які вони мають, але й віримо теж у них. — звіт був найкращим доказом, що вони працюють і для централі він є запорукою, що і їх повіт і українці того повіту не відставатимуть у праці.

Я скінчив. Голосу попросив один з делеґатів — юнак, що прийшов перший. Сказав:

— Передайте, пане делеґат, централі наш привіт. За нас не бійтеся. Робимо, одні одних підтримуємо і живемо вірою й надією.

Підчас тих слів усі делеґати встали. Мої очі зустрінули тверді, лискучі погляди. Очі голови-меценаса теж ясніли...

Кріпко стиснулися нам руки, заки ми розійшлися.

...Голова запросив мене на обід. Я пригадав йому його слова про „нашу" нездарність. Він всміхнувся:

— Бачите, я не сподівався сам, що ми щось зробили. А ці з села завжди нас заскакують. Якби не вони — зїхав би чоловік у розпуку в наших днях.

За вікном стояв твердий травневий день.

Анатоль Курдидик.

Що писало „Діло" 50 років тому

Четвер, 13. червня 1889

„ТРИ НОВІ ДЕРЖАВНІ БУДИНКИ

почнуть будувати з цим роком у Львові, а ці: четверту гімназію, палату справедливости та хемічний інститут львівського університету. Четверта гімназія стане коло політехніки. Під палату справедливости та хемічний інститут будуть закладати в цьому році фундаменти, при чому відповідний розпорядок міністерства і гроші, по 20.000 зр. на кожний будинок є вже в намісництві. Оба будинки будуть готові в 1891 р."

„В ЯКІМ ЧАСІ ТА ПІД ЯКИМИ УМОВИНАМИ".

„З Петербурга повідомляють, що російський міністр війни ген. Ванновський виїхав на відпустку за границю. „Кройц. Цайтунг" дістала вістку, що ген. Анненков і Ванновський виїхали до Парижа з порученням порозумітися там, у якому часі та під якими умовинами могла би початися спільна політична і воєнна акція".

НЕВДОВОЛЕННЯ У БЕРЛІНСЬКИХ КОЛАХ.

„В берлінських політичних колах настало від якогось часу, а головно від часу тосту царя дуже велике невдоволення, до якого причинився не лиш сам тост царя, але також зброєння Росії, агітація на Балкані та вістки про зближення Росії до Франції".

Дрібні вістки.

В Сантіяго де Чіле вмер визначний державний муж чілійської республіки д-р Рікардо Саляс Едуардс, який був свого часу послом до парляменту і міністром закордонних справ та міністром скарбу. Він був письменником та основником ілюстрованого журналу.

Начальник правного відділу югославянського міністерства справедливости Наід Пашіч, братанок великого сербського політика Пашіча, наложив на себе руку. Причина самогубства відомого правника — нервовий розстрій.

Будову автостради Сараєво—Сиґіт, що має велике значіння для Югославії, особливо з уваги на туристику, мають почати ще цього року. Будова цієї автостради, довгої 235 км., коштуватиме 200 мілонів динарів.

Англійського поручника, якого японська влада була арештувала разом з англійським військовим атташе, випустили на волю. Військовий атташе ще у вязниці.

Англійський уряд склав в обох палатах законопроєкт, який передбачує створення комісії, що має перевести слідство у справі катастрофи підводного човна „Тетіс".

Міна, яку підклали під фосу близько Єрусалиму, вибухла під вантажним самоходом, що віз кількох арабів. З них 5 арабів дістало важкі рани.

Кожний українець, кожна українка і кожна українська установа повинні вважати собі за національний обовязок і найбільшу честь належити до всенароднього Т-ва Рідна Школа і мати членську виказку.

Зі судової салі.

ВІДГОМІН ДЕМОНСТРАЦІЙ ПЕРЕД МАДЯРСЬКИМ КОНСУЛЯТОМ У ЛЬВОВІ.

Перед львівським трибуналом, під проводом судді Пісецького відбулася розправа проти Миколи Атаманюка, якого обвинувачували за участь у збіговищі та за образу польського народу. Обох тих проступків обвинувачений допустився у звязку з українськими демонстраціями, що були під мадярським консулятом у Львові 1-го жовтня м. р. Атаманюка звільнили від закиду участи у збіговищі, але засудили на три місяці вязниці за образу польського народу і польської держави. Обвинувачуваного боронив д-р С. Біляк.

Туреччина і Румунія мають подібну місію.

АНКАРА, ПАТ. На бенкеті, виданім у честь румунського міністра закордонних справ Ґафенку, що приїхав з офіційною візитою до Анкари, виголосили промови турецький міністр закордонних справ Сараджоґлю і мін. Ґафенку. Мін. Сараджоґлю підкреслив, що балканське порозуміння — це суто мировий пакт, яким він залишиться надалі, без уваги на розвиток подій.

У відповіді мін. Ґафенку підкреслив приязнь, яка лучить обі країни і завдання, що стоять перед Румунією і Туреччиною. Місія обох країв подібна: Румунія стоїть на сторожі свободи біля берегів долішнього Дунаю, Туреччина пильнує безпеки Дарданелів.

Обі країни виконують свою місію в дусі порозуміння і поєднання, намагаючися втримувати якнайкращі взаємини з іншими державами. Але цю місію можна виконати тільки під умовиною, що буде запевнена безпека території і національної незалежности обох держав. Балканський пакт — закінчив мін. Ґафенку — наскрізь широкий, не загрожує нікому і не виключає ніякої з балканських держав.

—o—

Прогулька Мусолінія з журналістами літаком.

РИМ, ПАТ. 150 журналістів, що брали участь у світовому конгресі летунської преси, оглядали в неділю експериментальний осередок італійського летунства у Ґвідонії. Зараз після приїзду журналістів до Ґвідонії приїхав також Мусоліні. Після акробатичних вправ італійських літаків, яким приглядалися журналісти, Мусоліні запропонував, щоб кількох журналістів відбуло з ним лет понад околичними місцевостями. До літака Мусолінія всіли журналісти бразилійський, англійський, німецький, бельгійський та американський. Мусоліні подався в напрямі Остії, а потім після довшого лету причалив знову у Ґвідонії.

Пленарне засідання сенату.

ВАРШАВА, ПАТ. У понеділок, 12. ц. м. відбулося пленарне засідання сенату. По полагодженні формальних справ сенат приняв закон про ратифікацію платничого договору між Польщею і Францією та законопроєкти: про воєнний стан, про карну відповідальність за випадок утечі до ворога, про запевнення праці й емеритуру учасників боротьби за незалежність, що їх приняв уже сойм. Далі сенат приняв законопроєкт про привернення законному у справі зміни прізвищ, прибраних підчас військової служби і законопроєкт про військову школу головної інжинерії. Вкінці сен. Стажинський зреферував новий законопроєкт про картелі, в якому до поодиноких статтей комісія зголосила ріжні зміни. Опісля виголосив довшу промову віцеміністр торговлі та промислу Розе і від уряду зголосив поправки до цього законопроєкту. Референт сен. Стажинський підтримав теж поправки віцеміністра та редакційні поправки комісії і сенат у голосуванні затвердив їх приняваши новий законопроєкт про картелі.

— Крім того сенат приняв законопроєкти: про виконування праці на рахунок гривни, про облігації, про права державного геольогічного інституту, про вистави, господарські торги та акції про підтримку водних меліорацій і новелю про частинну зміну закону у справі упрaвильнення хліборобських довгів.

У вівторок пополудні радитиме сенат ще над кількома законопроєктами, між іншим про управильнення правного стану Православної Церкви.

През. Мосьціцький з членами уряду в Центральній Промисловій Окрузі.

РОЖНІВ, ПАТ. У понеділок пополудні през. Мосьціцький з дружиною виїхав самоходом у товаристві віцепрем. Квятковського, мін. Романа, віцемін. ген. Литвиновича, воєводи Тимінського, команданта О. К. ген. Лучинського та почоту до Рожнова, де оглянув будову великої водної тами на Дунайці. З Рожнова вернувся президент Польщі з дружиною і членами уряду та почотом до Мосьціц, звідкіля виїхав у вівторок у дальшу подорож, щоб оглянути важніші осередки центральної промислової округи.

Німеччина дістане кольонії мирним шляхом

КОПЕНГАГА, ПАТ. У понеділок приїхав до Копенгаги німецький міністр справедливости д-р Франк, де виголосить відчит в організації правників. Мін. Франк заявив представникам данської преси, що Німеччина потребує для свого 81-міліонового населення „життєвого простору" і тому домагається звороту. відібраних кольоній. Думаю — заявив мін. Франк — що цю справу вдасться розвязати мирним шляхом.

През. Рузвельт про взаємини з Анґлією.

НЮ-ЙОРК, ПАТ. През. Рузвельт приїхав у понеділок на святочну промоцію 456 вихованків військової школи у Вест Поен і виголосив на ній промову.

Президент підкреслив, що Злучені Держави повинні зміцнити свою оборонну силу вказуючи на сумну долю слабих держав: Австрії, Чехословаччини та Альбанії. Згадуючи про візиту англійської королівської пари президент заявив, що вона була висловом взаємних відносин між обома державами, що не потребують взаїмно боятись та однаково бажають мира.

Плянований атентат на Британського амбасадора в Китаю.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Райтер повідомляє з Шанхаю: Добре поінформовані кола повідомляють про плянований атентат на життя британського амбасадора в Китаю Кера. Тому поробили всі заходи обережности. Перед амбасадою стоять сильні стежі. Амбасадор та його секретар надягають тепер постійно панцирні камізельки. У самоході амбасадора вставили шиби, відпорні на кулі.

—o—

Представник англійського уряду відлетів до Москви.

ЛЬОНДОН, ПАТ. В. Стренґ відлетів у понеділок 12. ц. м. з летовища Гастон до Москви.

БЕРЛІН, ПАТ. У понеділок прилетів до Берліна в год. 4-ій пополудні представник анґлійського уряду Странґ. По 20-хвилинній розмові з членами британської амбасади, які ждали на летовищі, Странґ відлетів до Москви.

ВЕЛИКИЙ ПРОЦЕС ПРОТИ КОМУНІСТІВ В БУКАРЕШТІ.

ЧЕРНІВЦІ, ПАТ. Прокуратура військового суду в Букарешті зладила акт обвинувачення проти членів тайної комуністичної організації в Букарешті. Членами організації були здебільша жиди. Провідником цієї комуністичної організації був теж жид Авраам Фрідман, який виступав під псевдонімом Ковріґару.

—o—

У НІМЕЧЧИНІ ВВЕДУТЬ ПРИМУСОВУ ПРАЦЮ ДЛЯ ЖІНОК.

МАГДЕБУРГ, ПАТ. Державний підсекретар у міністерстві праці д-р Сируп заявив у своїй промові в понеділок 12. ц. м., що ще в цього року уряд оголосить закон про загальний примус праці для жінок до 25 років життя. Дотеперішній примус праці обовязував лише ті жінки, які хотіли дістати посаду.

РУМУНСЬКИЙ МІЛІОНЕР ПОВІСИВСЯ В СИНАГОЗІ.

ЧЕРНІВЦІ, ПАТ. У жидівській синагозі в Браїлі скінчив самогубством відомий румунський б. агер-міліонер, експортер збіжжя ... Фрідман. Наслідком невдатних спекуляцій в останньому часі Фрідман стратив увесь маєток і попав у нужду. Тіло б. міліонера знайдено на головнім звічнику на середині синагоги. Самогубство в синагозі викликало гнів ... жидів.

НАРАДИ ДИПЛЬОМАТІВ З МІНІСТРАМИ В ЛЬОНДОНІ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Мін. Галіфакс разом з амбасадором В. Британії в Парижі льордом Фіпсом склав у понеділок рано візиту прем. Чемберленові на Давнінґ Стріт. Одночасно французький амбасадор у Льондоні Корбен відбув нараду у Форін Офіс з Кодогеном.

—o—

ЗАСУД ЖИДІВКИ ЗА ПІДЛОЖЕННЯ ПЕКОЛЬНОЇ МАШИНИ.

ЄРУСАЛИМ, ПАТ. Суд засудив молоду жидівку на досмертну вязницю за підложення пекольної машини в кошику перед головною вязницею в Єрусалимі, де зійшлася юрба арабів, щоб відвідати вязнів.

На шосі під Тиверіядою доконано атентату на вантажний самохід, яким їхали араби. 11 було вбитих, 7 важко ранених.

—o—

СТРАШНІ НАСЛІДКИ ЛЕТУНСЬКОГО НАЛЕТУ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Райтер повідомляє з Чункіну, що підчас налету 26 японських бомбовиків на столицю Сечуан-Ченту відломки бомб зранили одну громадянку Злучених Держав і вбили 6-ох китайських студентів. 6 бомб упало на західньо-китайський університет, що його втримують американські та канадійські місії. В самому місті число ранених перевищає 500 осіб.

СКАСУВАЛИ ВОЄННИЙ СТАН У КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

БУДАПЕШТ, ПАТ. З днем 12. ц. м. скасували розпорядок шефа мадярського ґенерального штабу у справі вїзду на територію Карпатської України, що її недавно прилучила Мадярщина.

ГОСПОДАРСЬКІ НАРАДИ МІЖ НІМЕЧЧИНОЮ ТА ЕСПАНІЄЮ.

БЕРЛІН, ПАТ. Директор Вольтат приїхав до Еспанії і вестиме переговори у справі господарських взаємин між Німеччиною та Еспанією.

Вбивство чеського урядовця в Наході.

Заступник протектора висловлює співчуття чеському урядові.

ПРАГА, ПАТ. Німецьке Інформаційне Бюро повідомляє: Державний підсекретар при уряді протектора Франк склав нині прем'єрові чеського уряду ґен. Еліяшові візиту, щоб в імені протектора Нойрата висловити чеському урядові співчуття з приводу подій в Наході, підчас яких німецький поліціянт застрілив одного з урядовців чеської поліції. Далі підсекретар Франк повідомив прем'єра чеського уряду, що буде відкликаний відділ німецької поліції з Находу.

—o—

СЛОВАЦЬКЕ ПОСОЛЬСТВО У БІЛГОРОДІ.

БІЛГОРОД, ПАТ. У Білгороді створять незадовго словацьке посольство. В інших столицях балканських держав: Софії, Атенах та Букарешті Словаччина матиме лише консулярно-торговельні представництва.

—o—

АНГЛІЯ ПРО СВОЮ ПОЛІТИКУ В ПАЛЕСТИНІ.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Міністр кольоній Мекдональд відлетів у вівторок до Женеви на засідання мандатової комісії Ліґи Націй. Мін. Мекдональд зясує на засіданні комісії головні засади британської політики в Палестині.

—o—

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ СКАСУВАЛИ СВОЄ ПОСОЛЬСТВО В АЛЬБАНІЇ.

ВАШИНГТОН, ПАТ. Державний секретар Гуль заявив представникам преси, що уряд Злучених Держав відкликав свого посла в Тірані з урядовцями. Щож торкається долі альбанського посольства у Вашингтоні — нема ще ніякого рішення.

—o—

ТУРЕЧЧИНА СТЯГАЄ СВОЇХ ЗЕМЛЯКІВ З ЧУЖИНИ.

СТАМБУЛ, ПАТ. Турецький міністр здоровля заявив на національних зборах, що цього року вернеться до Туреччини коло 18.000 турків-емігрантів, з того з Болгарії 13.000 і з Румунії до 5.000 турків.

—o—

ПРЕМ. ЧЕМБЕРЛЕН ПРО АКЦІЮ У СПРАВІ ПІДВОДНОГО ЧОВНА.

ЛЬОНДОН, ПАТ. Прем. Чемберлен заявив у палаті громад, що перервали праці у справі витягнення затопленого човна „Тетіс". Здогадуються, що цю працю продовжувати-муть по 2—3 тижнях.

ДАНСІНҐ ПРИЧИНОЮ ЗАВОРУШЕНЬ.

СТОКГОЛЬМ, ПАТ. Минулої неділі 11. ц. м. вечором дійшло у Карльскроне до заворушень, підчас яких юрба побила трьох поліціянтів, яких мусіли відвезти до шпиталю. Щойно більшому поліційному відділові вдалось привернути лад. До заворушень дійшло тому, що підстаршину маринарки не хотіли пустити без білету на дансінґ, за яким станула юрба. Подібний інцидент, що належить до дуже рідких явищ у Швеції, викликав загальне обурення цілої прилюдної опінії, що домагається строгого покарання винуватців.

—o—

По широкому світі.

— **Канц. Гітлер** виїхав у понеділок рано з Відня, де відбув наради зі словацькими міністрами.

— **Університет у Базель** надав титул почесного доктора проф. Буркгардтові, високому комісареві Ліґи Націй у Ґданську.

— **У Дрездені** закінчився 12. ц. м. міжнародній хліборобський конгрес, в якому взяли участь 1.500 делегатів від 55 націй.

— **Голяндія** дозволила 200 жидам, які подорожують від довшого часу кораблем „Сен Люї" шукаючи за краєм, де могли б приміститися, висісти в Голяндії.

НОВИНКИ

14
ЧЕРВЕНЬ

СЕРЕДА

Ст. ст. 1. червня 1939.
Юстина.
Лат. Василія Вел.
Сонце: схід — 3.14, захід — 19.35.
Місяць: схід — 1.45, захід — 16.42.

Завтра: 15. червня. Четвер.
Ст. ст. 2. червня 1939.
Никифора, Івана.
Лат. Віта, Модеста.
Сонце: схід — 3.14, захід — 19.35.
Місяць: схід — 2.21, захід — 17.50.

—o—

— **ВП. Передплатників „Діла" у Словаччині** повідомляємо, що наша Адміністрація має власне конто Поштової Каси ч. 4128 у Братиславі в Банку Чехословацьких Легій, Філія у Братиславі, та що передплату за наш часопис можна складати на це конто на блянкетах, які можна дістати у кожному поштовому уряді. Адреса: **Banka Ceskoslovenskych Legii, Filialka v Bratislave Nr. 4128:** ——

— **Передплатникам у Чехії та Моравії** пригадуємо число нашого конта 2.150 та фірму: **Banka Ceskoslovenskych Legii, Praha,** куди треба висилати передплату теж блянкетами, які продають усі поштові уряди.

— **Читальні,** що одержали перед двома роками від Р. Могетича драматичні твори, **Товаришів, Учителів,** що одержали перед роком, і тих, що одержали „Люди, де ви?" — просимо вислати належність розрахунковим переказом на конто № 1. Видавництво „За правду" в Городенці. — Негайно! Зміняється адреса! Числимо на Вашу честь. „Люди, де ви?" сконфісковане. Не звертайте, бо пропаде. Одну можна мати. 1213

— **Перша Оперова Вистава** „Евгена" Онєгіна" Чайковського (майже в цілости) і 3. дії „Аїди" — Вердія, виконана заходом Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові відбудеться невідклично в четвер (15. VI. 1. р.) в год. 8. ввечір у великій салі Т-ва (вул. Шашкевича ч. 5). Нерозпродані ще білети продає книгарня Рідної Школи (Сикстуська ч. 20). 1217

— **Кружки „Рідної Школи" і садівнички, увага!** Вже вийшло з друку і є в розпродажі нове, вакаційне число „Українського Дошкілля", присвячене в цілості праці в дитячих садках. Знайдете в ньому крім цікавих теоретичних статтей, що в них є фахові пояснення і вказівки в таких важних для матерей і виховниць справах, як напр. чому дитина хворіє на мигдалики, або які є причини дитячої впертости й непослуху, ще й багато практичного матеріялу. Це гутірки релігійного, гігієнічного, історичного та природничого змісту, прегарна гуртова сценка з життя дітей у таборі, веселі віршики і пісні, порадник для іграшок саморібок, та вкінці рубрика нових дитячих книжок. — Замовлення слати на адресу: „Українське Дошкілля", Львів, Руська 3/І. (Захоронка). Від 5 примірників вгору числимо за число 50 сот. Користайте також із минулорічного вакаційного числа, де подаємо подрібний плян занять на ввесь час праці в садку.

— **В семі роковини смерти Вячеслава Липинського** відбудеться в середу 14. ц. м. в архикатедральному храмі св. Юра у Львові поминальне богослуження в год. 7.30 рано і панахида в год. 6.30 вечором.

— **Марія Сокіл і Антін Рудницький над Тихим Океаном.** Як довідуємося з канадійських часописів, відома пара наших артистів Марія Сокіл і Антін Рудницький (про яких успіхи в концертах у Канаді в зимі ц. р. ми вже писали) повернулись знову зі Злучених Держав до Канади, запрошені туди на дальших 30 концертів у провінціях Манітоба, Саскечеван, Альберта і Брітіш Колюмбія. Ця їх друга концертова поїздка (в одному півроці) по Канаді закінчиться виступом у Ванкувері, над Тихим Океаном, у середині липня, після чого обоє артисти повернуться до Европи.

— **Іспит зрілости в гімназії і ліцею Р. Ш. в Дрогобичі** відбувся в днях 23.—30 травня під проводом делегата Кураторії проф. д-ра Івана Крипякевича. Гімназіяльний іспит зрілости здали: Гарванко Микола, Климко Ярослав і Лабенцький Юліян. Про вислід іспиту зрілости в ліцею гуманістичнім і математично-фізичнім повідомляло „Діло" з 10. ц. м. (ч. 130):

— **Лавреатки міжнародного конкурсу мистецького танку у Львові.** В пятницю 16. червня ц. р. в 8. год. ввечір відбудеться в салі Великого Театру у Львові виступ учасниць міжнародного конкурсу мистецьких танків у Брюссель. Це буде для любителів сценічних танків та концертових бувальців Львова справжня атракція. Нагороджені грошевими нагородами, (почесна нагорода 10 тис. фр.), золотими і срібними медалями та дипльомами танечниці (між ними багато чужинок) запрезентують на цьому вечорі мистецтво у найкращій його технічній і виразовій формі. Зокрема українське львівське громадянство матиме нагоду подивляти єдину учасницю конкурсу українку, п. Оленку Заклинську, що за українські танки добула в Брюссель дипльом.

— **Українські політичні вязні,** яких перевезли з Грудзьондза, Гродна, Коронова, Равіча і Серадза — цією дорогою повідомляють свої Родини про свій побут у карній вязниці в Седльцях і пересилають усім Рідним і Дорогим — щирий привіт. 1. Алексійчук Зосін, 2. Арсенич Микола, 3. Барабаш Гриць, 4. Березовський Арпад, 5. Березюк Гриць, 6. Біда Роман, 7. Бідула Володимир, 8. Бойко Іван, 9. Болюк Осип, 10. Буній Олекса, 11. Ваврук Василь, 12. Васютин Олекса, 13. Вінтонів Михайло, 14. Вінтонюк Юрій, 15. Гайдюк Володимир, 16. Гречаник Андрій. 17. Гірей Костик, 18. Дмитрук Авраам, 19. Долинський Степан, 20. Дроздюк Микола, 21. Дудич Іван, 22. Єпік Петро, 23. Засєдко Андрій, 24. Заставецький Василь, 25. Здріль Теодор, 26 Івасик Остап, 27. Казанівський Богдан, 28. Кальчук Остап, 29. Карпинець Ярослав, 30. Кіндій Микола, 31. Климишин Микола, 32. Климів Іван, 33. Кондратюк Олекса, 34. Корда Іван, 35. Корінець Дмитро, 36. Корнилюк Василь, 37. Костецький Евген, 38. Коханський Іван, 39. Кублей Іван, 40. Купра Іван, 41. Куликівець Гриць, 42. Кушинський Дмитро, 43. Куц Олександер, 44. Куць Теодор, 45. Ласійчук Микола, 46. Лебедь Микола, 46. Левицький Михайло, 48. Лемик Микола, 49. Литвин Олександер, 50. Любомирецький Іван, 51. Мада Северин, 52. Макар Володимир, 53. Максимюк Микола, 54. Малисевич Іван, 55. Мартиньчук Пилип, 56. Марченко Андрій, 57. Матла Зиновій, 58. Мацяк Осип, 59. Мельтух Іван, 60. Мерцало Павло, 61. Мигаль Павло, 62. Микитюк Іван, 63. Нич Степан, 64. Ніконьчук Гриць, 65. Онишкевич Тарас, 66. Онишкевич Юрій, 67. Ординець Володимир, 68. Охримович Василь, 69. Пакош Михайло, 70. Паньків Іван, 71. Парапоняк Михайло, 72. Пелип Дмитро, 73. Петречко Василь, 74. Петрина Петриньчук Петро, 75. Петрочук Кость. 76. Піньчук Володимир, 77. Поліщук Антін, 78. Потасюк Тимофій, 79. Пришлик Мих., 80. Проців Ів., 81. Проців Гр., 82. Проців Степан, 83. Рибак Гриць, 84. Рудий Михайло 95. Сеньків Роман, 86. Скопюк Іван, 87. Скуба Олесь, 88. Стаско Степан, 89. Степанович Гаврило, 90. Телюк Льонгин, 91. Томіцький Микола, 92. Трофимчук Павло, 93. Тутка Іван, 94. Тутка Петро, 95. Угера Михайло, 96. Урбан Іван, 97. Феденишин Володимир, 98. Федів Микола, 99. Харчун Степан, 100. Хома Василь, 101. Цикур Олександер, 102. Цюмак Михайло, 103. Шаб-ровський Василь, 104. Шидловський Петро, 105. Швець Кіндрат, 106. Шворобій Олекса, 107. Шпак Іван, 108. Шумський Филимон, 109. Шустакевич Іван, 110. Явнич Володимир, 111. Яворський Богдан, 112. Яців Василь, 113. Яців Гриць, 114. Джеджора Іван, 115. Демчук Василь, 116. Дячишин Григор, 117. Іванчук Юліян, 118. Лисак Василь, 119. Маєвський Володимир, 120. Мельник Іван, 121. Метельський Олекса, 122. Середа Павло, 123. Спольський Ярослав, 124. Стойкевич Лев, 125. Дацишин Юрій.

— **Дозволи на продаж книжок і журналів** — згідно з розпорядком міністерства внутрішніх справ — зможуть видавати повітові староства. Згаданий дозвіл можна дістати лише на один рік, опісля можна буде його продовжити. Продавати зможуть лише ті особи, які дістали дозвіл; відступати дозволу іншим особам не можна.

— **Автоматичні телефони у Станиславові.** В суботу 17-го ц. м. в год. 24-ій вночі урухомлять у Станиславові автоматичну телефонічну централю. Щоб познайомити абонентів зі способом, як треба лучитися з бажаними числами, від 12-го до 16-го ц. м. буде в льокалі телеграфічної каси показ при спеціяльно заінстальованих автоматичних апаратах.

— **Краєва хроніка.** На шляху між Мартиновом і Должкою, калуського повіту вночі на понеділок хтось застрілив дідича з Должки Миколу Ошавського. — В Микуличині, пов. Надвірна урухомили місцевий державний тартак на три зміни, при чому дістало працю додатково 150 робітників. — В Гербуртові пов. Рогатин 70-літня Анна Чинець скочила до глибокої 10 метрів криниці і згинула на місці. — В Річці, пов. Косів Гуцульський, 30-літній Федір Гуменюк повісився. — Маріян Кононовець, що послугував на постерунку поліції в Лопатині, радехівського повіту, викрав з валізки одного постерункового револьвер і застрілив свою наречну, 16-літню Софію Довгополюк з Лопатина і себе. Кононовець згинув на місці, Софія Довгополюк бореться зі смертю. Причина вбивства і самогубства — нещасливе кохання.

— **Грабункове вбивство.** В Дубрівці, пов. Рава Руська, 25-літній Іван Вовк вимантив з хати Параню Вовк під притокою, що хоче купити в неї поле. Опинившись у лісі, грабіжник важко зранив нещасну жінку, щоб забрати їй 280 зол. На дорозі до шпиталю вона померла. Поліція арештувала вбивника.

— **Пяниця вбив невинну жінку.** В суботу передполуднем Маріян Стапінський проходжувався вулицею у Варшаві з тетою, яка приїхала до нього. Нагло підбіг до неї невідомий мужчина і смертельно зранив її. Нападений прийшов з допомогою лікар, який припадково опинився на цій вулиці і його теж зранив пяниця. Виявилось, що вбивником Павловської є М. Пачковський, який пив цілу ніч зі своєю жінкою і веселим товариством. Коли жінка вийшла ресторану, товариші Пачковського підбехтали його, що жінка вийшла з приятелем. Тому пяниця зірвався з місця і вибіг на вулицю, де напав на перу стрічну жінку міркуючи, що це його жінка з приятелем. Поліція арештувала вбивника.

— **Страшний буревій** лютував над стейтами Огайо, Іліной, Мічіґен та Кентакі у Злучених Державах. Понад 50 осіб є ранених, 5 убитих. Шкоди, що їх заподіяв буревій, сягають кількох міліонів долярів.

— **Папа про основи духового життя подругів.** Папа Пій XII. приняв молодих подруг на авдієнції і в промові до них навязуючи до свята Пресв. Евхаристії заохочував їх, щоб приступали до св. Тайн: Сповіди і Причастя. Ці св. Тайни є найуспішнішим засобом збереження ласк, що випливають з тайни подружжя. Родина — говорив св. Отець — вимагає найтіснішого обєднання в своєї найглибшої основи, передовсім обєднання душ у любові та згоді. Пресв. Евхаристія — є саме символом єдности та любови і найціннішим ... ком, що вдержує єдність між подругами та ... помагає їм виповнювати і взаїмні обовязки ... собою й обовязки супроти потомства.

— **Міжнародня вистава релігійного мистецтва** в місті Віторія в Еспанії перемінилась на велику релігійну маніфестацію з огляду на свої ... ри. У виставі взяли участь такі держави: Португалія, Англія, Італія, Франція, Німеччина, ... ців, Бельгія, Аргентина та Уругвай. Крім ... виставили свої експонати: Злучені Держави, ... ляндія, Румунія та Альбанія. Вистава ... в 6-ох великих салях, з яких одна ... внутрішнє уладження церкви в ...

ще перед офіційним відкриттям вистави всі салі та експонати оглядав на власне бажання старий віком, але бадьорий і меткий амбасадор Франції в Еспанії марш. Петен.

— Відізд еспанських утікачів до Мексику. З Бордо відпливли до Мексику 1.300 утікачів з Еспанії, між ними багато міліціянтів, жінок та дітей. Корабель „Іпанема“ відплив щойно по кількаденній основній провірці паперів емігрантів, що її переводила французька влада та мексиканський консуль.

— Внук цісаря Франца Йосифа 27-літній кн. Рудольф Віндішгрец згинув у мотоциклевій катастрофі в Австрії. Віндішгрец їхав мотоциклем і ударився зі самоходом. З катастрофи вийшов кн. Віндішгрец зі заломаним черепом і помер у шпиталі.

— Летунська катастрофа трапилась недалеко Монтегю, у стейті Месачузетс, де зі значної висоти упав приватний туристичний літак і розбився. Чотири подорожні згинули в катастрофі.

— Процес проти соціял-демократів. У Відні закінчився процес проти 7-ох членів колишньої соціял-демократичної партії в б. Австрії за протидержавну діяльність. По розправі суд засудив дві жінки на кару два і пів року вязниці, пятьох мужчин на кару від півтора до пятьох років вязниці. Віденська преса пише, що гострі присуди мають відстрашити від шкідливої діяльности проти націонал-соціялістичної держави.

— Втеча вязнів з директором вязниці. В Нуемвісте у стейті Кольорадо у Злучених Державах пятьох вязнів скористали з неуваги вязничної сторожі, схопили директора вязниці та одного сторожа і втікли з ними самоходом. По дорозі, 4 км. від вязниці, вязні звільнили директора вязниці та вязничного сторожа і самі поїхали далі. Погоня за втікачами не дала ніякого вислідy.

— Як цигани відганяли дощ. Югославянська преса пише про оригінальний спосіб, яким цигани у місцевости Вінковці намагалися відігнати дощ, що в останньому часі часто навіщує північну Югославію. Згідно зі старою циганською традицією вони відправили похорон і закопали в землю живого кота. Орґанізатори того „відвертання дощу“ (так називається в циганській мові ця церемонія) відповідатимуть перед судом за мучення звірят.

— Затроєним вином частували на бенкеті. Минулої суботи гостив бенкетом новий китайський уряд у Нанкіні японського віцеміністра закордонних справ Шімсу, на якому були теж японські старшини та китайські урядовці, приязно настроєні до Японії. Нагло всі гості занедужали. Виявилось, що їм подала китайська прислуга затроєне вино. Завдяки негайній допомозі лікарів удалось урятувати життя затроєним особам: себто віцемін. Шімсу, міністрам нанкінського уряду, кільканацятьом вищим японським старшинам та консулярним урядовцям. Під закидом намаганого атентату японська поліція арештувала кількох китайців. Влада веде енерґійне слідство.

— Пожежа робітничих домів. Недалеко Лінцу в б. полудневій Австрії згоріли зовсім збудовані недавно нові доми для робітників. Згорів теж театр, що його збудували в новій оселі для робітників. Жертв у людях не було.

— Ріжні вісти. Б. президент Чехословаччини Е. Бенеш та французький міністр освіти Зей вибрані почесними членами колюмбійського університету. — В Чатамі в Анґлії спустили на воду новий кружляк містоти 5.350 тон. — Італійський уряд рішив виселити всіх жидів з Альбанії. — Французький письменник Поль Кльодель вибраний почесним доктором університету в Кембріджі в Анґлії. — Колишній командант американської армії підчас світової війни в Европі ген. Першінґ приїхав до Франції.

—o—

З кіна.

КІНО „ЛЯЛЯС“: „ДВА ЧОЛОВІКИ ПАНІ ВІКІ“.

Вони обидва молоді, майже вродливі, ексцентричні по свому. Один бездільник, з нахилом до чарки, майже пянюга, з вічною фантазією — другий багатий промисловець, практичний, чоловік землі. Очевидячки все це можливе тільки в Америці — розвід, незмінна дружба зі своїм першим чоловіком, щораз то нові знайомства по нічних льокалях, одне слово: примхи „ліловерія“. Молода красуня Віккі стоїть між своїм вчорашнім чоловіком і теперішнім; приятель їх, віднаходить у кожному інші прикмети і як тільки зробить якусь постанову чи того не зробить зараз виходить якась нісенітниця. Комедія накопичує неймовірні ситуації та типи. Принагідний льокай, що нічого не вміє і не розуміє, в єднує собі опінію всевідущого — капітальна фіґура. Можна сміятися і — не думати. Чим менше думаємо, тим скоріше повіримо, що є такий світ дармоїдів і скоробагатьків. У головних ролях Льорета Юнґ і Тайрон Павер.

Зі сцени й естради.

„СМІЄТЬСЯ СОНІЧКО ДО НАС!“.

Таку назву мав веселий ранок, що його влаштувала дітвора всіх львівських дошкіль Т-ва „Українська Захоронка“ у Львові в неділю 11. ц. м. в салі театру Ріжнородностей. Це справді сміялося сонічко до публики й до дітей, не тільки ясним театральним рефлектором, але й усім ріжнобарвним змістом цієї милої дитячої імпрези. Не будемо в оцінці переборщувати, коли скажемо, що всі прилюдні виступи наших дошкільних дітей є завжди своєрідною атракцією для львівського громадянства, як про це свідчить завжди битком виповнена театральна саля, навіть тоді, коли того самого дня є кілька українських імпрез (у неділю 11. VI. — сім імпрез!). Можливо, що така фреквенція глядачів зроджується зі симпатії до маленьких виконавців, але у великій мірі люди також цікаві, що там знову нового продумала захоронка. Бо кожного разу буває щось зовсім інше, цікаве і в своїм змісті й оформленні іноді дуже вигадливе.

Недільна імпреза була також оригінально складена. Перша частина, „На майдані“ давала ілюзію розбавленої сільської дітвори десь на громадському або шкільному майдані. Гагілки, забави й хороводи зі співом були виведені бадьоро й зі щирою дитячою активністю. Народне вбрання дітей, зладжене на основі проекту „Українського Народнього Мистецтва“, головно хлопячий однострій, ґранатові короткі штанята (не шаравари!) і пущена поверху сорочинка, підперезана крайкою, як це носять сільські діти у багатьох галицьких повітах, були без закиду. У другій частині пересунулись на тлі цвітучих грядок і кущів мальовничі картини дитячих забав і дозвілля у міському саді. Усі забави виконували діти до музики, а деякі з них, як нпр. забава мячами, забава обручами, грабельками на грядки, коники і повітряні бальони, мали виразний характер далькрозівських шкіців. Це доказ, що ритмічну руханку, цю приємну для дітей форму музичного виховання, плекають у наших захоронках з особливою увагою. Заслуга в цьому у великій мірі проф. Оксани Федак-Дрогомирецької, що не тільки влаштувала окремий курс ритмічної руханки для дошкільних виховниць, але й сама дуже часто заходить до захоронок, щоб на „живому матеріялі“ перевести зразки ритмічних забав і рухових інсценізацій.

У цілости імпреза захоронок пройшла з повним успіхом. М.

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Вистава ручних праць учениць шкіл СС. Василіянок у Станиславові. Відкриття цієї вистави відбулося в дні свята 30-ліття шкіл, у неділю 4. 6. ц. р., закінчилася вона 11. 6. фантовою льотерією й дитячим святом Виставові експонати розміщено в 6 салях і на коридорах 1-го поверху в старому крилі. Починаємо від праць вселюдної школи. Маленькі дівчатка з 1. і 2. кляси є в ролі „чічеронів“ і спішать показати нам їх власноручно зроблені експонати: забавочки з паперу, пластиліни, патичків, коліровних шнурочків, моделі цілого села (є й церква з лискучим дахом зі станіолю!). Відтак речі більше практичні: фартушочки, хустинки („це культура щоденного життя, прошу пана“ — пояснюють поважно й ділово дівчатка), сорочинки, а все прикрашене коліровим вишиттям, монограмами, а то й контуровим гусятком! Старші дівчатка уміють самі зробити собі блюзочки й серветки та подушечки, а 6. кляса потрапить і варити, і порядки робити! Ось на столі на середині бараболя, а навкруги усе, що з неї можна зварити; а тут знову мука й мучні страви, а тут стирки, щітки, мидниці, щоб гарно попрятати. Значить: уже у вселюдній школі дівчинка привчається всесторонньо до будучого життя. Славно! — Дівчатка просять „не пускати їх у газету“, бо-ж вони чемні, ось сестра посвідчить!“ Обіцюю святочно й коридором, де на стінах повно рисунків з дуже виразними підписами (щоб не було помилки і в дітей і в родичів) іду до салі, де розміщені праці учениць гімназії. Панночка дижурна пояснює: вироби з дерева 1 кляси, з бляхи 2. кляси, наплечники та блюзки на прогульку 3. кляси, малювання на склі, вишивки під склом на предметах щоденного вжитку кляси 4-тої. А відтак багато-багато вишивок на одежі й білю, мережок та серветах, нічних сорочках, блюзочки, суконочки, подушки, торби на місто, альбоми та преріжні пожиточні предмети. А ось прекрасна заліщицька сорочка, ось комплет: сервет, один, другий, доріжки, доріжки і ще раз доріжки, але всюди так щасливо дібрані барви, такі дбайливі вишивки, а над усе з таким смаком увесь той крам розложений, що не можемо не замітити, що в ученицях розбуджує естетичний смак хтось, хто сам його має в найкращому розумінні. Одна з сестер, що пояснюють. — Тут ще й вироби з волічки, на дротах і гачком роблені светери, рукавиці, шалики й інше. На стінах теж рисунки, акварелі й орнаментика. Майже в кожному експонаті слід дуже доброго й певного смаку, а декуди композиція відбігає таки далеко від звичайної учнівської праці. Є проблиски індивідуальної концепції, таки не банальної. — При виході ще стіл власноручно зроблених фізикальних приборів! Черга на 8-місячний курс домашнього господарства. Знаємо, що його по великих трудах відкрито пізно і він мав лиш 4 учениці. На коридорі на манекінах суконки, блюзки, а ось і „бонжурка“ мужеська. Симпатична провідниця веде мене до взірцевої кухні. Шафа, стіл з усяким кухонним знадібям — усе раціонально розміщене. Ось стіл модерно накритий до біду, ось салатки і приставки. В другій кімнаті солодощі, тіста, торти, варення, повила, цукорливі вироби з марципану із декоративними мотивами (їжак, пень, моримухи). Усе те так і побуджує апетит. На щастя є й буфет. Справді все дуже смачне. — Вважаю своїм обовязком підчеркнути цю ділянку виховання у школах СС. Василіянок, що розвиває у дівчат усіх шкіл естетичний смак, навчає високої культури будня, економічної господарки і цим усім підготовлює тип жінки не тільки освіченої, але й доброї господині. Що родичі доцінюють цю працю, свідчить про це число учениць у шк. р. 1938/39: вселюдна школа 128, гімназія 162, ліцей 21, курс дом. господарства 4, разом 315 учениць, а з того до 70 приміщених в інтернаті. — Вистава праць є найкращою рекламою для шкіл і найкращим свідоцтвом для заведення рок.

—o—

Спорт.

КОПАНИЙ МЯЧ У КРАЮ.

СТАНИСЛАВІВ. **Пролом — Макабі 5:0 (2:0).** Ворота для Пролому здобули: Панько 3, Дзвінка й Лесюк. У Проломі добре заграли: Лесюк, Зубаль та Андрішин. Завдяки цій перемозі Пролом заквалiфікувався до фінальних гор за вхід до А-кляси. У фіналі він гратиме зі Станиславовією.

МИСТЕЦТВА ЮНІОРІВ.

Україна — Погонь 1:1 (1:0). Відплатні змагання обох дружин закінчилися по завзятій та цікавій грі знову нерішеним вислідом. В Україні добре заграла ціла дружина, зокрема гарно комбінував напад. Якщо юніори України заграють так і проти Чорних, то легко здобудуть мистецтво. Ворота здобув Зубач ефектовним стрілом. Суддював д. добре п. Бжуховський.

ТЕРНОПІЛЬ. **Поділля — Єгуда 3:1 (2:1).**

БОРИСЛАВ. **Ропник — Стшелєц II 4:0 (3:0).**

ДЕРЖАВНА ЛІГА.

КАТОВИЦІ. **АКС — Погонь 2:0 (0:0).**

АКС грав д. брутально.

ПОЗНАНЬ. **Варта — Варшавянка 4:2 (2:0).**

КРАКІВ. **Краковія — Гарбарня 2:1 (0:1).**

ВАРШАВА. **Польонія — Уніон Турінг 6:1 (2:1).**

СПОРТ ЗА КОРДОНОМ.

БУКАРЕШТ. **Італія — Румунія 1:0.**

ПАРДУБІЦЕ. **Пардубіце — Славія 1:0.** Через цю програну Славія втратила мистецтво чеської Ліґи. Мистецтво здобула Спарта перевагою одного пункту.

ХТО З КИМ ГРАЄ В НЕДІЛЮ?

ОКРУЖНА ЛІГА: **Україна — Юнак,** Чорні — Погонь I В, Лехія — Польонія, РКС — Корона, ВКС — Гасмонея, **Сян — Погонь Стрий.**

ДЕРЖАВНА ЛІГА: Погонь — Краковія, Гарбарня — Польонія, Варшавянка — Висла (суддює інж. Хомиишинець), Уніон Турінг — АКС, Рух — Варта.

Б-КЛЯСА: **Степ — Зоря.**

В ЧЕТВЕР ГРАЮТЬ ЮНІОРИ УКРАЇНИ.

В цей четвер стрінуться юніори України з юніорами Чорних у фінальних змаганнях за мистецтво. Стріча відбудеться пополудні в год. 5 пополудні. Площу подамо пізніше.

Нові книжки й журнали

КНИЖКИ.

Проф. Б. Іваницький: ЛІСИ И ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО НА УКРАЇНІ. Том І. Праці Українського Наукового Інституту. Варшава, 1939. Вел. 8-ка, стор. [illegible].

Kazimierz Oleński: SPRAWIEDLIWOŚĆ CZYLI SĄD NAD HITLEREM. Nakładem Rycerzy Wolności, Chicago, Illinois, 1939. 8-ka, стор. 8.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція невідповідає

ТЕАТРИ.

Великий Театр.

Вівторок 13. 6. год. 20 „Корсар" прем.

Середа 14. 6. год. 20 „Корсар".

Четвер 15. 6. год. 20 „Корсар".

Пятниця 16. 6. год. 20 Виступ лавреатів міжнар. танц. конкурсу в Брукселі.

Субота 17. 6. год. 20 Виступ лавреатів міжнар. танц. конкурсу в Брукселі.

Театр Рожнородностей.

Від вівтірка 13. 6. до суботи 17. 6. вистава нема.

Український Театр ім. І. Котляревського.

КОПИЧИНЦІ:

13. 6. На полі крови.
14. 6. Найвірніший чоловік.
15. 6. Цариця Грузії.
16. 6. Тополя.
17. 6. Пригода в Черчі.
18. 6. Зоря над Почаєвом.

З Копичинець іде театр до Чорткова, Борщева і Заліщик.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ДОЛИНА:

13. 6. Дай серцю волю.
14. 6. Пісня Бескиду.

Український театр Йос. ... (сеніора).

КОЛОМИЯ:

13. 6. Люди на кризі.
14. 6. Чорноморці.
15. 6. Нітуш.
16. 6. Конашевич-Сагайдачний
17. 6. Сіоні.

Український Хор Дм. Котка.

13. 6. Джурів.
14. 6. Рожнів.
16., 17., 18. 6. Кути.
19. 6. Косів (кіно Апольо)
20. 6. Соколівка.
21. і 22. 6. Жабє.
23. 6. Ворохта.

КІНА.

АМПІР: „Яструб".

АПОЛЬО: „Мексиканські ночі".

АТЛЯНТИК: „Світ сміється".

БАЙКА: „Герой Сибіру".

БАЛТИК: „З піснею через життя" і „Панове в товаристві".

ВАНДА: „Робін Гуд" і „24 години кохання".

ГРАЖИНА: „Зов пустині".

ЕВРОПА: „Неустрашений".

КАСІНО: „Утеча в незнане".

КОПЕРНИК: „Вязниця жінок" і колір. гротеска.

МАРУСЕНЬКА: „Беззаконні".

МЕТРО: „Коли цвітуть бози" і „Листи з поля бою".

МІРАЖ: „Студент з Оксфорду".

МУЗА: „Всюди жінка" і „Бльонд небезпека".

ПАКС: „Неддера" з Димшею і додатки.

ПАЛЯС: „Два чоловіки пані Вікі".

РАЙ: „Веселий тура".

РІЯЛЬТО: „Шалений хлопець".

РОКСІ: „Дочка Шанчю" і колір. додаток.

СВІТ: „Невидне проміння" і „Льокай ясновельможної пані".

СВЯТОВІД: „Зорро" і „Легкодух".

СТИЛЕВЕ: „Жінка, яку кохаю" і ревія.

ТОН: „Герой, що його шукають" і „Буде краще".

УТІХА: „Остров засуджениців".

ХИМЕРА: „Мала міс Бродвей".

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська ч. 5)
„Альпейський рай"

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

ВІВТОРОК, 13. ЧЕРВНЯ 1939.

7.00 Денник, 7.15 Оркестра, 8.00 Для шкіл, 8.15 „Подужі в уроєння" і „Народини політики", 11.00 Для шкіл, 11.30 Для новобранців, 12.03 Пол. авдиція, 13.00 Плити, 13.40 Концерт бажань, 14.35 Біржа, 14.45 Для молоді, 15.00 Оркестра, 15.45 Госп. вісті, 16.00 Денник, 16.00 Репортаж, 16.20 Флейт, 16.45 Літ. хроніка, 17.00 Біжучі вісті, 17.10 Плити, 17.45 Техн. скринька, 18.00 Солісти, 18.45 Плити, 18.00 Для робітників, 19.30 Концерт, 20.25 Для села, 20.35 Спорт, 20.40 Інф. авдиції, 21.00 Квартет, 21.25 „Наук. виправа до Єгипту", 21.40 „Дон Жуан" опера з плит, 23.00 Денник.

СЕРЕДА, 14. ЧЕРВНЯ 1939.

7.00 Денник, 8.00 Для шкіл, 8.15 „Озера над границею", 11.00 Для шкіл, 11.30 Для новобранців, 12.03 Полуд. авдиція, 13.00 Інф газетка, 13.10 Плити, 14.15 Для дітей, 14.35 Біржа, 14.45 Іст. загадки, 14.50 Для наймевчих, 15.15 Оркестра, 15.45 Господ. вісті, 16.00 Денник, 16.10 Акт. гутірка, 16.20 Хор, 16.45 „Життя квітів", 17.00 Біжучі вісті, 17.10 Солісти, 17.50 Для жінок, 18.10 Тріо, 19.00 Театр Уяви, 19.30 Орх., 20.00 Військ. відчит, 20.25 Для села 20.35 Спорт, 20.40 Інф. авдиції, 21.00 Шопен. концерт, 21.45 „Суч. літературний Краків", 22.30 Літ. кабарет, 23.00 Денник.

ЧЕТВЕР, 15. ЧЕРВНЯ 1939.

7.00 Денник, 8.00 Для шкіл, 8.20 „На водах Браславщини", 11.00 Для шкіл, 11.30 Для новобранців, 12.03 Полуд. авдиція 13.00 Плити, 13.40 Конц. бажань, 14.35 Біржа, 14.45 „В улию", для молоді, 15.0 Концерт, 15.45 Госп. вісті, 16.00 Денник 16.10 Для ліцеїв, 16.40 Плити, 16.45 „Багатство форм сіл. будівництва", 17.00 Біжучі вістки, 17.10 Вилен. пісні, 17.4 „Про вибір звання", 18.00 Ісляндські пісні, 18.30 Квартет, 19.00 „Листи з Африки" Сенкевича, 19.20 Львів. наукові видавництва, 19.40 Трансм. з Раперсвілю .20 Читання для села, 20.40 Інф. авдиції 21.00 Плити, 21.20 „Шведські трубадури" (трансм. із Стокгольму), 22.00 Театр уяви 22.25 Спів Іди Льоо (Естонія), 23.00 Останні вісті.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

ВІВТОРОК, 13. ЧЕРВНЯ 1939.

ВІДЕНЬ **19.50 Укр. комунікати,** 21.15 „Остров чарів" слуховище, БЕРЛІН 20.00, 22.00 Комунікати, 20.15 Танк. музика, БРАТИСЛАВА 20.15 Органи, БРУКСЕЛЯ ФРАНЦ. 20.00 Романтична музика, БУДАПЕШТ 19.30 „Весілля Фігаро" опера Моцарта. ФЛЬОРЕНЦІЯ 19.10 „Стабат Матер" ораторія, 21.00 Комедія, ГАМБУРГ 20.30 „Веселе Зоо" (музика), ЛЯЙПЦІГ 20.00 „Аріядна на Наксос" опера Штравса, ПАРІ ПТТ 20.30 Давні мельодії, ВЕЖА АЙФЛЯ 20.30 Концерт

СЕРЕДА, 14. ЧЕРВНЯ 1939.

ВІДЕНЬ 19.50 **Укр. комунікати,** 20.. Весела авдиція, 21.00 Симф. концерт, БЕРЛІН 20.00 22.00 Комунікати, 20.15 Весела муз. авдиція, БЕРОМІНСТЕР 20.10 Швайц. пісні і танки (муз. авд.), БРАТИСЛАВА 20.20 Опер. музика, 21.30 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 19.25 Мад. пісні з циганською орх., ЛЬОНДОН 20.20 Муз.-драматичний фестівал. ЛЯЙПЦІГ 20.15 Симфон. орх., ФЛЬОРЕНЦІЯ 21.00 „Кавалєрія рустікана" опера.

ЧЕТВЕР, 15. ЧЕРВНЯ 1939.

ВІДЕНЬ **19.50 Укр. комунікати,** 20 Радіо-попурі, БЕРЛІН 20.00 22.00 Ко... ти, 20.15 Оперові мельодії. БРАТИСЛАВА 20.40 Концерт учнів Муз. Акад., БРНО 20.15 Веч. концерт, БУДАПЕШТ 20.30 Конц. з муз. академії, ДАНТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.15 Музика на давніх інструментах, ФРАНКФУРТ 20.15 Франкфурт грає і співає, ЛЯГТІ 20.05 Рапсодія муз., ЛЬОНДОН 21.05 Фортепян, СТОКГОЛЬМ 22.15 Сканд. музика.

Радіокутик.

ФАНЦУЗЬКІ АКТУАЛЬНІ АВДИЦІЇ.

У звязку з теперішним голосним у Парижі процесом, радіовисильня Пост-Парізієн надає низку авдицій, які є вірною реконструкцією поодиноких засідань суду. Радіовисильня вислала своїх двох спеціяльних співробітників, які є досвідченими денникарями до суду, де вони вірно записують хід розправи. На підставі цих текстів, відповідно дібрані радіові артисти, відтворюють розправу. Такі судові авдиції, це зовсім нова форма авктуальних авдицій.

ДЗВОНИ БАТЬКІВЩИНИ.

Швайцарська радіовисильня у Беромінстер, висилатиме щоденно у літньому сезоні в год. 12.00 звуки дзвонів з ріжних швайцарських церков у містах та селах.

ФРАНЦУЗЬКА КОЛЬОНІЯЛЬНА РАДІОФОНІЯ.

Дня 26. березня ц. р. видала французька влада розпорядок, який передбачає реорганізацію французької кольоніяльної радіофонії та її використання на випадок війни. Всі радіостації піддягатимуть безпосередньо префектам, які негайно займуться достосуванням їх до військових потреб. Цей розпорядок передбачує також, що й технічний провід кольоніяльної радіофонії опиниться в руках інжинірів, яких призначить та затвердить французька влада.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 12. червня 1939

За 1 кг. масла дес. бльок. без оп.	2.45
За 1 кг. масла дес. бочк. з опак.	2.50
За 1 кг. масла експ. з оп. дає зачет	2.50
1 л. молока	0.15
1 кг. яєць	0.95

Тенденція на масло знижкова, на молоко та яйця вдержана.

ОПОВІСТКИ.

Повітовий Кружок „Рідної Школи" в Стрию вестиме у шкільному році 1939-40 такі школи: 1) Уселюдну коедукаційну 7-клясову школу при вул. Івашкевича 17. 2) Уселюдну коедукаційну 4-клясову школу на Ланах. 3) Жіночу загально-освітню гімназію при вул. Крашевського 18. Крім того робить заходи, щоб дістати концесію на коедукаційну однорічну школу купецької підготови І. ступня для тих, що покінчили вселюдну школу, а також на коедукаційну однорічну школу купецької підготови ІІ. ступня для абсольвентів гімназії. Зголошення до купецьких шкіл приймає Дирекція прив. жін. гімн. перед і по вакаціях. Всяких інформацій у справі прияття до вище згаданих шкіл уділяють Дирекції в урядових годинах. У Стрию є 2 бурси — для хлопців і дівчат (дешеві). 1204 2-3

Мирослав і Антонина з Марешків Пузики складають на Рідну Школу 30.— зол. замість повідомлення про своє вінчання, яке відбулося 29. 5. п. р.

Вписи до Державного Рільничого Ліцею в Черниці на шк. рік 1939-40 тривають лише до 25. червня 1939 р. Подання до вступного іспиту вносити до Дирекції Ліцею в Черниці пошта: Piaseczna koło Żydaczowa. Подрібні інформації можна одержати в Дирекції Ліцею за надісланою поштовою маркою за 25 сот. на пересилку проспекту. 670 1-1

Гр. кат. Мала Семінарія у Львові. Вступні іспити відбудуться в днях 22, 23. і 24. червня від 8. год. 1215 1-1

Дерекція заг. осв. Ліцею й Гімназії Р. Ш. ім. І. Франка в Дрогобичі повідомляє, що вступні іспити розпічнуться: а) до І кл. гімн. 22. VI., б) до ІІ—IV кл. гімн. 24. VI. і до І. кл. ліцею 27. VI. в 8 годині. До письменного зголошення долучити метрику, життєпис та свідоцтво з відбутих студій; останнє можна віддати безпосередньо перед іспитом. Кандидати до IV. кл. мусять мати попередній дозвіл Кураторії. Вписи до всіх кляс гімназії й ліцею відбудуться по роздачі свідоцтв та після по іспитах. 1206 1-1

Жертви зложені в Адміністрації „Діла": на **Інвалідів** зол. 2.— З. Марак, Лемеш Шлях.; по зол. 2.50 на **Рідну Школу** і **Інвалідів** В. Квасницький, Мільгуа, Франція; на **Рідну Школу** зол. 4.—, і на **Допомогу Студіюючій Молоді** зол. 8.— інж. Т. Горницький, Торунь; на **Інвалідів** зол. 11 і на **Вдови і сироти по УГА** зол. 14.81 Уряд Парохіяльний, Камінка Струмилова.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО".

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
1 мм одношпальтовий в тексті і новинках	зол. 0.60
1 мм одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція до	зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. ...
Остання сторінка 1/2	зол. ...
Остання сторінка 1/4	зол. ...
Остання сторінка 1/8	зол. ...

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo", Lwów, Rynek 10
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10